పెద్ద కథ

పతిత-పావని

"సత్య"

రెండో ఆట సినిమాకు వెళ్ళిన మాధవ తలా మెరసి మాయమయింది ఒకజవ్వని కృష్ణ హాలునుంచి బయటపడేసరికి ఈ భూలోకం గంటలపాటూ చల్లని గాలికి తూడు గంటలపాటూ చల్లని గాలికి తోయించే మాధవుని యోచన పూర్తి కాకుండానే గవాక్షం తెరచుకుని పాజాత్కరించిందా యువతి. "వర్షం జల్లు మీద పడుతుంది. లోపలికి రండి" అమృత వాక్కులు జాలువారాయి సానుభూతిగా.

"పర్వాలేదు లెండి, ఇంత రాత్రివేళ మీ కిబ్బంది దేనికి? కాస్త ఆగితే అదే తగ్గిపోతుంది." సురక్షిత ప్రదేశానికి చేరుకోవాలని మనస్సారాటపడినా మొహమాటం అలా అనిపించింది.

"ఏ దయ్యమోనని భయపడుతున్నారా? లేకపోతే మీ మేలు కోరి చెపితే బిగుసెంయకు" మందలింపు ప్రతిధ్వనించింది మాటల్లో.

మరీ బిగువు చూపితే మొరటుగా ఉంటుదని లోపలికి ప్రవేశించాడు. సంధ్యాయాత్రతోనే హాలులో అడుగిడగానే అమె చూపిన ఆసనాన్ని అధిష్ఠించి, నలుకెలంకుల కలయ జూశాడు. విశాలమైన ఆ హాలు నాగరిక చిహ్నాలతో అలంకరింపబడి శోభాయమానంగా విరాజిల్లుతున్నది అమె కూడా ఓ కుర్చీని ఆతని కభిముఖంగా ఆక్రమించి, కూర్చుంటూ "ఈ అర్ధరాత్రి ఎక్కడికి వెళ్లాలి?" అడిగింది సాదరంగా.

తన స్థితిని మూడు ముక్కల్లో తేల్చి చెప్పి, అభిమానంతో తలవంచుకుని, ఆ మె ను పరిశీలనగా పరికించటం, సమయం కాని సమయంలో మొరటుగా ఉంటుందేమోనని చూడాలని ఉన్న కాంతకు కళ్లెం వేశాడు.

"మరి అంత పెళ్లికూతురై పోతే ఎలా? ఇక్కడ వరులెవ్వరూ రానుకు కూర్చోలేదు లెండి" అతనినే తదేకంగా చూస్తూ అన్న ఆమె సాహసోపేత చనుత్కృతి సంభాషణకు అభిమానవది తలపై కెత్తాడు. నింజైన విగ్రహం, రమణీయమైన రూపం, వెలుగు కాంతి కిరణ పుంజాలు ఆమెపై ప్రవరించి, ఆమె శరీరకాంతి దగద్ధగాయమానంగా మెరసిపోతూ ఎంత నేపు వీక్షించినా తనివితీర నట్లుండా మనోహరాకారం. అందమైన ఆ హాలుకు మరింత శోభను సంతరించి పెట్టింది ఆమె సోయగం. విశాల నయనాలు, కొనదేలిన నాసిక, కెంపు వర్ణాన్ని చాలిన అధరాలూ ఆమె ముఖమండలానికి ప్రత్యేకాకర్షణ ఇవ గూర్చాయి. నల్లని దీర్ఘ కురులు విరుదుల వరకు వ్రేలాడితే నల్ల త్రాచని విభ్రమం చెందుతారని కాబోలు మెలికలు తిరిగి శిరోపరి భాగంపై శిగ రూపు దాల్చింది. పల్చటి గులాబీరంగు జార్జెట్ నీల్కు చీర నీలిరంగు క్రేప్ జాకెట్టుపై నుండనోవక కాలోలు మాటి మాటికి జారు వారే వయ్యెదను ఆమె సవరించుకొనే తీరు ఇష్టం లేని ఇరువురికి మైత్రిని చేకూర్చటానికి వలే జాపత్రయంలా ఉంది. పయ్యెద తొలగి సవుడు తొంగి చూసిన ఆమె సమున్నత బిగి వక్షోజాల ప్రభావం జాపమలకైనా గిలిగింతలు పెట్టక మానదు.

భరింపరాని మౌనాన్ని విచ్ఛిన్నం చేయాలన్న భావంతో "మీ పేరు తెలుసుకో వచ్చా?" సంభాషణకు ప్రక్రమించాడు. "రాధికా రమణి. మరి మీ పేరు చెప్పారు కాదు" నిగ్గుతో అడిగింది.

"రాధికా కాంతుడెవరో చెప్పండి చూద్దాం?"

"మురళీ కృష్ణ"

"అలాంటిదే మరొకటిమాధవకృష్ణ"

"అయితే చేరవలసిన రాధనే చేరాన్నమాట" కొంచెపడం మోముపై చిప్పిలు కూండగా అన్నది.

"రాధను చేరినట్లు తెలిస్తే సహించదుగా సత్య" అన్నాడు ఆమెపై జనించిన సందేహంతో.

"సత్యకు తెలియకుండా రాధను చేరటం మాధవునికి అలవాటేగా అయితే మీరు వివాహితులన్న మాట" అనుమానం ముఖంలో ధ్యోతకమయింది.

"అని ఎవరన్నారు" చిలిపి తనం చిప్పిలుతూ ఎదురు ప్రశ్న వేశాడు.

"అయితే సత్య ఎవరు?

"అసలు మాధవుని భార్య"

"మీరు నకిలీ మాధవుడన్నమాట?"

"అన్న మాటేమిటి ఉన్నమాటేగా?"

నిరసపడి నవ్వుతున్నారు ఇరువురూ. సూక్ష్మ బుద్ధిగల మాధవ కృష్ణకు ఆమె వేళ్యయి ఉండాలని గ్రహించటానికి ఆట్టేసేపు పట్టలేదు. కాని ఆతనిని వేధిస్తున్న సందేహం అక్కడే, కుతూహలం కూడా చిటికాని ఈ పరిచయం ప్రాయంలో ఈ వృత్తిలో ఎందుకు ఉండవలసి వచ్చిందో అనూహ్యంగా ఉంది గౌరవ ప్రదర్శనను హర్షాన్ని కాలదన్ని అడ్డదారులు త్రొక్కవలసిన అగత్యం ఏమొచ్చిందో ఊహించలేదు. కిరణమై ఉరకలేసిన సోపభావ ప్రవృత్తి. మాట దీరు, ఎదుటి వారిని ఆస్కారం మీచ్చినా, ఆపచనాలు తెలుసుకుంటేనేగాని నిర్ధారణ కాదనుకున్న అతను.

"రాధా! ఈ అర్ధరాత్రి ప్రశాంత వాతావరణంలో ఒంటరిగా ఉన్న ఈ దృశ్యం పిల్లలు చూస్తే ఏమనుకుంటారు?" అన్నమాటలు తెలిగ్గా నవ్వేసి, "మీరు చాలా అమాయకులా ఉన్నారే" అంది.

"అలాకే నా అనుమానం నిజమేనన్న మాట"

"అసలు ఏమిటి మీ అనుమానం?"

"నీవు కుల కాంతవు కావేమోనని"

"అందుకే అన్నాను అమాయకులని. ఏ కుల కాంతైనా అర్ధ రాత్రి అతి ధైర్యంతో ముక్కూ మొహమూ తెలియని పురుషుడి తన గృహానికావ్వాన్నిస్తుందా?"

"అయితే నన్ను కూడా విటునిగా ఆశించి ఆహ్వానించా వన్నమాట" ఒడలు రంపించి నట్లయిందతనికి.

"పృథా ఆందోళనపడకండి. సత్యం కల్పనతోనే మిమ్మిక్కడికి పిలిచానుకాని మీ వల్ల ఏదో కావుకోవాలని కాదు" భంగపడిన భామినిలా అన్నదా మాటలు.

"అదికాదు రాధా! ఆపత్సమయంలో ఆశ్రయమిచ్చిన దానివి నే జారిన ఏ మాత్రపైనా నీకు కష్టం కలిగిస్తే మన్నించు" ఇంచు మించు ప్రాధేయపడుతూ అన్నాడు.

"నన్నుకోరి, నా పొందు నర్థించి, తమ సర్వస్వం నా పాదాక్రాంతం చేస్తామని బ్రతిమలాడే వారనేకులు ఉండగా ఇష్టం లేనివారి సాహిత్యం చెడగొట్టేటంటి నీచత్వానికింకా దిగజార లేదు లెండి" అతను ముందు జారిన మాటలకు మనస్సు కలత చెందినట్లుంది.

ఆ సమయంలో ఆమె అభిజాత్యం పీడించిన మాధవునికి ఆమె తప్పక ఏ ఉన్నత కుల సంజాతయో అయి ఏర్పాటు విధి ప్రభావం వల్లో ఈ పాప పంకిల పరిసరాల్లో చిక్కుపడిందన్న దృఢాభిప్రాయం ఏర్పడి, అపరిమితమైన పాసు భూతి, అవ్యాజప్రేమ పుట్టుకొచ్చాయి ఆ క్షణంలో.

"రాధా!" అంటూ ఆమె కోమల హస్తాన్ని తన చేతిలోకి తీసుకోబోతున్న మాధవుని వారించి "మిమ్మల్ని బ్రతిమాలు కుంటాను. తొందరపడి ఆ పని తలుపు కాకండి నేవా కులటను, పాప భీతిని ఏనాడో ప్రోదోలుకున్నదానను. మీరు విద్యాధికులు, ఉన్నత కుల సంపన్నులని మీ మాటల ధోరణిలో గ్రహించాను" కళ్ళనుండి అశ్రు బిందువులు జాలు వారాయి.

"అది కాదు రాధా! నిన్ను పవిత్ర భావంతోనే కాకుతున్నాను కాని ఉద్రేకంతో కాదు."

"అంత ఆవేదనలో నవ్వించాడామె."

"కులట అని తెలిసిన ఏ పురుషుడూ మెసు పవిత్ర భావంతో చూస్తాడు? లోకంలో ఇరగని విషయం సంభవమని నమ్ముతారా?"

"నన్ను పార్థం చేసుకోకు రాధా! నన్ను విశ్వసించు. త్రికరణ శుద్ధిగా చెపుతున్నాను. అదిలో ఏ ఉద్దేశం లేకపోయినా ఇప్పుడిప్పుడే ఈ భావం నా హృదిలో జనియంగా జాటుకుంది. నిన్ను పవిత్రోద్దేశంతోనే ప్రేమిస్తున్నాను. "దృఢంగా ఆ మాటలు ధ్వనించినా ఆమెకు విశ్వాసం కలుగలేదు"

"అనవసరంగా అవపరవడకండి. మీ ఆనందంకోసం నాకుకమకాగలను, కాని మీ ముఖంచూస్తే మిమ్ము వతితుల్ని చేయటానికివ్యతిరేకిస్తూంది నామనస్సు" పవిత్రంగా ఉన్నాయామాటలు ఆమె నాగరికి ముగ్ధుడై కాలప్రభావం వల్ల మరుగువడిన ఆమె పవిత్రతపై అమిత విశ్వాసం జనించినా ఉసంతో.

"రాధా! యథార్థం చెపుతున్నాను విను, ఆవేశంతో నిన్ను కోరటంలేదు, అసలు ఆవేశంతో వివసిలేసే అలవాటే లేదనిమ్ము. నిన్ను నిర్మల మనస్సుతో ప్రేమిస్తున్నాను. నా సహధర్మచారిగా స్వీకరించటానికి నా కెట్టి సంకోచమూ లేదు. నీ గత చరిత్రతో నాకు నిమిత్తం లేదు" అన్నాడు నిశ్చలంగా.

నమ్ముకుండా ఉండటానికి ఆమె మనస్సొప్పటంలేదు, అయినా పైకన్నది "కులం కలుపకపోతేనే ఆవేశ మంది ప్రేమైకజీవుల పవిత్రప్రేమలను భగ్నం చేసే సంఘం వారాంతతో ఉన్నతకుల సంపన్నుని వివాహాని కంగీకరిస్తుందా మీ వెర్రిగాని, తొందరపడి నిర్ణయానికి రాకండి. నా స్థితి అవగతమైతే మీకే వెగటు కలుగుతుంది."

"పవిత్రమైన వజ్రం కంపాని హస్తస్పర్శా మాత్రాన రాకాలు కలిగిస్తాయి అలంకరించటానికి ఆనర్హమవుతుందా? అందరూ అనహ్యించుకునే కళ్ళజోడుమంచి ఉద్భవించిన శామరలు పైవపూజకు ఉపయుక్తం కావటం లేదా?"

రాధ మనస్సుకు ఉపశమనాన్ని కల్గించిన ఈ మాటలు ఆమెలో విమర్శాన్నాశాలు చిప్పరింపజేసాయి.

"అయితే నాచరిత్రను పాపభావంగా ఎవ నిర్ణయానికి రాండి" మెమతుపాను అనంతరం వర్షించిన ప్రళయాంత వాతావరణాన్ని జ్ఞప్తికి తెస్తున్నట్లు పలికింది.

"నాకు నీ చరిత్రతో అవసరంలేదు. నీ గత జీవితం ఎట్టిదైనా, ఇరుకుంచుకోనంటే విశ్వాసంతో ఉంటూవన్న నమ్మకం కలిగింది. ఆ నమ్మకాన్నివమ్ము చేయకుండా ఉంచేలాలు

"దుర్భర జీవితాన్ని భరించలేక తీరాన్ని చేరుకోవాలని ఆరాటపడే మనస్సు నమ్మమంటుంది. నీమాటలను జీవితంలో అనుసరిస్తుగూడా పురుషజాలి వంచనల పాలైన హృదయం, విశ్వసించలేకపోతుంది." మంచిచెడ్డల సంఘర్షణలో ఊగులాడుతూ పలికిందామాటలు.

"రాధా! విశ్వసించినా, విశ్వసించకున్నా నీకు అరిగే ప్రత్యేకాపకారం ఏమీలేదు. కాని ముందు ముందు గ్రహించ గలుగుతావు నా నిజమైన హృదయాన్ని" కొంచెం అభిమానంగా అన్నాడు.

ఈ స్థితిలో అతన్ని దూరం చేసుకోటం సరికాదు మోకాలొడ్డటమే సమస్యన్న రాధ. ఉద్వేగంతో "పంచనలకు గురైన హృదయ సరికిక అప్రత్యక్షలకు మన్నించండి. ఏమైనాకాక నమ్ముకుండా ఉండలేను. పాపముంచినానీటముంచినా భారం మీదే" అంటూ అతని విశాల హృదయంపై సోలిపోయింది.

(ఇంకా ఉంది)

గడచినరోజులు

(శివ పేజీ తరువాయి)

నామా యిచ్చారు. తరువాత వెంటనే కాంగ్రెస్ అధ్యక్షపదవికి పరిగ్రహణంగా ఎన్నిక అయినారు. ఈవధకాన్ని అనుసరించి కొంతమంది రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రులు కేంద్రమంత్రులు తమ పదవుల నుండి విరమించ వలసి వచ్చినది. పథకంలోని ముఖ్యోద్దేశాలు నిష్కామకర్మను పెంపొందించే భావాలు కలవయినా, యీపథకం ద్వారా శ్రీ నెహ్రూ ప్రధాని, శాస్త్రి గా తమ మంత్రివర్గం నుండి, రాష్ట్ర మంత్రి వర్గాలనుండి కొంతమంది వద్దనుకున్న, వారిని మెల్లిగా తొలిగించారని ప్రతీతి. ప్రభుత్వంలోనే వుండి కాంగ్రెసు వ్యవహారాలను మరువకూడదనే భావాన్ని కూడా యీపథకం ప్రచారంలోకి తీసుకు వచ్చింది.

నాకు శ్రీకామరాజుతో ఎక్కువ పరిచయం 1942 పుర్యమంలో పాల్గొని జైలునుండి వచ్చిన తరువాతనే. అంటే 1946లో అందరు నాయకులు బయటకు వచ్చినప్పటి నుండి అన్నమాట. ఆగష్టు పుర్యమం అయిన తరువాత 1946లో తిరిగిరాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు నిర్మించేటప్పటికీ వారు చాలా ప్రముఖ పాత్ర వహించారు. 1946 డిశంబరులో గాంధీజీ మద్రాసు వచ్చి హిందీప్రచార సభలో మూడువారాలపాటు మకాం వేశారు. గాంధీజీ వచ్చిన దిహిందీ ప్రచారసభ పుత్సవాలు తదితర రాజకీయ ప్రచారానికి అని పైకారనుకున్నా అసలు పుద్దేశం తిరిగి శ్రీరాజగోపాలాచారి గారిని పుమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రిగా చేయాలంటే సేనింతదూరం రాలేదు. అక్కడ నుండే చేయలేనా అని సమాధానం చెప్పారుట. అసలు సంగతేదయినా వారుపున్న మూడు వారాలలో కొంతవరకు అందరికి యీ విషయాన్ని గురించి ప్రశ్నించిన మాట వాస్తవం. దానికి శ్రీ కామరాజ్ ఒకటే సమాధానం చెప్పారుట. సభ్యులంతా ఏవిధంగా తెపితే ఆ విధంగానే చేద్దామని!

1946వ సంవత్సరాంతంలో గాంధీజీ శ్రీ రాజగోపాలాచారిగారిని తిరిగి ప్రతిష్ఠించాలని ఆలోచనలు కలిగేటప్పటికే శ్రీకామరాజ్ "ఆగష్టుత్యాగుల పుర్యమాన్ని" తీవ్రరూపంలో లేవదీశారు. తిరిగి మంత్రివర్గంలోనికి ఆగష్టు పుర్యమంలో పాల్గొనవనివారు అడుగుపుర్యమానికి వ్యతిరేకంగా వనిచేసిన రాజగోపాలాచారిగారికి ఎక్కడ తావు లేకుండా చేశారు. పుర్యమం తీవ్రంగా వున్న రోజులలో శ్రీరాజగోపాలాచారి గారు, ఆగష్టు పుర్యమం గాంధీజీ ప్రారంభించలేదని, పుర్యమానికి అది అదనుకాదని, ఖండిస్తూ బయటప్రచారం చేస్తూ కూర్చోటంవల్ల ప్రజలలో వారి పలుకుబడి బహువలచబడి పోయింది. దీనికితోడు శ్రీకామరాజ్ ఆగష్టు త్యాగుల పుర్యమం వల్ల రాష్ట్ర రాజకీయాలనుండి రాజాజీ కొంతకాలం విరమించుకోవలసి వచ్చింది. కాబోటికేటికి రాజాజీ మేధస్సు వారి ఆలోచనలు, అందరికీ దురూహ్యములే ఈసంగతే శ్రీ కామరాజ్ ఎప్పుడూ అంటారు.

శ్రీకామరాజ్ అప్పటిమండి రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి అయ్యేవరకు తమిళనాడు రాష్ట్రకాంగ్రెసు అధ్యక్ష పదవిలోనే వున్నారు. వారు మంత్రివర్గంలోనే వున్నారు. వారు మంత్రివర్గంలో వున్నా లేకపోయినా మంత్రులను మించిన అధికారం చలాయించిన రాజకీయవేత్త అసలు తమకు అధికారం వున్నదని అనుకోరు, చలాయించరు, అందుచేత వారికి అందరిని మించిన అధికారం సంక్రమిస్తుంది. వారు మంత్రివర్గంలో వేని రోజులలో కూడా నా బోటి వాడికి పడ్డైన పనిబడితే అధికారంలో వున్న వారి దగ్గిరకు వెళ్లి "నాకొన్న అని పొల్లుంగో" అంటే నేను చెప్పాన ని చెప్పండి అని వారికి అప్పులను ఎవరికో మా పెంట పంపేవారు. అంతే అవని అయి తీరుతుంది. అందులో రాజకీయ బాధితులంటే అని ప్రేమతో వారి పాత్యాలను వెంటనే ముగించేట్లుచూస్తారు అందుకే వారంటే అందరికీ అంత ప్రీతి.

ఎన్ని పదవులు అలంకరించినా వారు మద్రాసు త్యాగరాయనగరులోని తిరుమలవీధి వీధిలోని నంబరు ఎనిమిది యింట్లోనే వున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు కూడా అంతే. మద్రాసు రాజకీయాలకు వారి నివాసం నంబరు 10 డౌనింగు స్ట్రీటు అని చెప్పవచ్చు. నేను 1949 జనవరి నుండి రాజకీయాలలో పాల్గొన కుండా వైద్య వృత్తి మీదే కేంద్రీకరిస్తూ వుండటంవల్ల వారిని, మిత్రులుగాను, అప్పుడప్పుడు వైద్యులుగాను చూస్తూ వుండేవాడిని.

కోటం నిరిరా మోకాలొడ్డటమే సమస్యన్న రాధ. ఉద్వేగంతో "పంచనలకు గురైన హృదయ సరికిక అప్రత్యక్షలకు మన్నించండి. ఏమైనాకాక నమ్ముకుండా ఉండలేను. పాపముంచినానీటముంచినా భారం మీదే" అంటూ అతని విశాల హృదయంపై సోలిపోయింది.

(ఇంకా ఉంది)

ముగ్ధ ప్రవర్తన

(శివ పేజీ తరువాయి)

పైకెత్తాడు గోపాలకృష్ణ.

"వరే మీఇష్టం" సుశీల అంది.

అతను ఆనందంగా ఈల వేసుకుంటూ కూనిరాగాలు తీయసాగాడు.

* * *

అరె, అప్పుడే టయిము రెండయిందే అంటూనే గోపాలకృష్ణ నిద్దురలేచి, ముఖంకడుక్కుని వచ్చి "బయటు చేరు జామా" శ్రీమతిని చూస్తూఅన్నాడు.

"మేట్నీకా, ఒక్కటణం టాయిలెట్ అవడానికి కాబోలు బాత్‌రూంలోనికి ప్రవేశించింది సుశీల.

హోటలుదగ్గరకు వెళ్ళేసరికి ప్రొద్దుపోయింది. బుక్కింగులోనికి ప్రవేశించబోయాడు గోపాలకృష్ణ గుంపుగా ముందుకు పోయే ఆడవారిలో ఒక మనిషిని చూపుతూ, "చూడండి! మాపిన తల్లి కూతురు వచ్చినట్లుంది. పిలుస్తున్నది. వెళ్ళకపోతే బాగుండదు" అని [illegible] అనండి పమవ్నా వరే, "పళాగతికి, సా పా టు, తుజి, కొంచెం వీడు కుడుకవేల్లుం" అంటే వీరబారికి, తిండి గుడ్డ, తలదాచుకోటానికి ఒక స్థలం ముందర ఏర్పాటు చేయాలి. ఆ పని చేస్తే అన్ని ఇబ్బందులు తరువచిన్నట్లేనన్నారు. ఇమీంబారీలన్నారు తీళేళం. ఇంకా కొన్ని రాష్ట్రాలలో (అప్పటికి) ఇమీంబారీలు రద్దు కాలేదు. పూరికి మన ప్రతిపక్షులు అరుస్తూంటే, కాళ్ళఅరుపులు విని పించకుండా అంతకు మించిన పని ఏదో మనం చెయ్యటానికి చూస్తున్నాం. ప్రజలకు యీ "ఇబ్బంద"లోని పారాంశాన్ని అందించటానికి, విధాన సభల్లో తేడా తప్ప పుద్దేశాల్లో మనకు పూరికి ఏమీ తేడాలేదని చెప్పారు. అదిఎంతైనా నిజం

1952 ఎలక్షన్లలో జాలా మంది కాంగ్రెస్‌వాదులు అతిరథులు మహారథీలు ఓడిపోయినా, శ్రీ కామరాజు మాత్రం గెలిచారు. ప్రకాశంగారు, కాంగ్రెసు నుండి విడిపోవటంతో, కాంగ్రెసు వారంతా ఒకరి గొంతులు ఒకరు కోసుకోటంవల్ల కమ్యూనిస్టులకు అప్పటి పుమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో కనిపిని ఎరుగని సంఖ్యగల శాసనసభా సభ్యత్వం లభించింది. ఎలక్షనుకు నుంచోకుండా రాజాజీ గవర్నరు ఆ హ్వానం మీద కౌన్సిలుద్వారా సభా నాయకత్వాన్ని వహించి కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం రాకుండా రాష్ట్రాన్ని కాపాడారు.

ఇంత భీకరత్వం రాజకీయాల్లో ఎందుకు కలిగింది అంటే, రా జా జీ, రంగా, ప్రకాశంఅంతకాంగ్రెసునుకాదని ఏదో విధంగా అవతల నుంచోటం ప్రజానాయకుడయిన ప్రకాశం కాంగ్రెసును ప్రతిఘటించటమే మూలకారణం. అంతే కాని కమ్యూనిస్టులకు ఇలం ఎక్కువయి కాదు. శ్రీ కామరాజ్ లోగడ చెప్పినట్లు యీ పుపద్రవమంతా, వ్యక్తుల సంబంధించినదేనని, ప్రజాళికమీదగానీ, సిద్ధాంతాల మీదగానీ, ఆధారపడినవి కావని ఋజువయింది.

ఈ సంఘటనలు జరిగినప్పుడు నేను అమెరికాలో వున్నా. అక్కడ ఒకరయిన ఆడిగాడు, ఆంధ్రాఅంటా కమ్యూనిస్టు మయమయిపోతున్నట్లున్నదని అందోళనతో ప్రశ్నించాడు. ఆ భయం ఏమీలేదు. యిది వ్యక్తిగత అభిప్రాయాల మూలాన్న ఏర్పడ్డ వ్యవస్థ, అవస్థ తప్ప, కమ్యూనిస్టుల బలంవల్ల కాదని విషయాలన్నీ విశదీకరించి చెప్పా, రాంతోటి ఆయన అయితే సరే వరాహాలేదని మనస్సు కుదుట బరచుకున్నాడు. ప్రపంచంలో ఏ మూల కమ్యూనిజం పొరుకుతున్నదన్న అమెరికాలో ప్రతివారికి కంపరం ఎత్తినట్లవుతుంది. ఆ రోజుల్లోనే మేమంతా విద్యార్థులం ఒక వూరు వెళ్ళి ఆ వూరిపౌరుల ఆతిథ్యాన్ని పొందుతున్నాం. భోజనాలయిన తరువాత, అంతా డ్రాయింగ్‌రూంలో కూర్చున్నారు అప్పుడు ఒక అమెరికన్ నాతో మన రాజకీయాలు ఒకప్రక్కకు తీసుకువెళ్ళి మాట్లాడుతున్నాడు ఆ అని అమెరికన్లు. రష్యన్లు పోటీపడి మనకు గోధుమలు పంపుతున్న రోజులు. అమెరికన్ వెపెటర్లు కొన్ని అర్థంలేకలాలు ఏ సమయంలో విడిచిలూతో గుర్తు లేదనలు అప్రయత్నంగా లే చాడు. కుర్చీలో సూర్యుని కుగలగా నిద్ర అయిన అమగుతాడు. రష్యను గోధుమలు ముందర వచ్చినయా, అమెరికను గోధుమలు ముందరి వచ్చినయా. ప్రజలు యీఅలస్యాన్ని గూర్చి ఏమనుకుతున్నారు అని ఆతురతగా ప్రశ్నిస్తాడు. మీమీ పదే అతురత మా వాళ్ళలో కనిపించదు. ఎక్కడో అక్కడ నుండి గోధుమలు వస్తే చాలును మా ప్రజలు ఎదురు చుస్తున్నారు వచ్చిన తరువాత యిద్దరికిని గురించి సంతోషించారు అని చెప్పా. కాని అమెరికను వెపెటర్లు ఆ దగ్గరకు పోయి రిలగడల్లో ముఖం విధంగా కాలయాపన చెయ్యటం అ విలేకమయిన పని కాదని ఆయనకు నచ్చేపట్టుగా ఇంత ప్రపంచానికి సహాయం చేస్తున్న అమెరికా, కాస్త గోపాలకృష్ణ. యీ ఒడుదుడుకులు తప్ప పురాగం చూపిస్తే ప్రపంచ ప్రజలు మరింత మీ మనస్సు కొట్టించేలా నంతోషిస్తారని చెప్పిన నా వాదన చిందింది. దేశ, తప్పంలా నాకే మనస్సూ ర్తిగా మీరు పన్న తమించుదూ! ఈనాటి రాష్ట్రంలో వ్యక్తిగతంగా కాంగ్రెసు నుంచి మీ మాటలకు కాదు. చీలికలు వాదులలో కలిగిన చీలికలవలన లంత అంతా తీయగాకూడా మన ప్రతిష్ఠ దెబ్బ తింటూంటనటలలో సందేహం లేదు!

(ఇంకా ఉంది)

(సమాప్తి)

ఆంధ్రభూమి వినోదవార్షికసంచిక

ఆదివారం 14-2-1965

"అతను నన్ను ప్రేమించాడు"

సానిటోరియంలో ఆరోజు గౌరిని అట్లా కలుసుకుంటానని సురేంద్ర ఎప్పుడూ అనుకోలేదు.

అతడు ఒక స్నేహితుడ్ని కలుసుకునేందుకు అక్కడికి వెళ్ళాడు. వార్డుకి వెళ్ళి కనుక్కుంటే అతను ఎటో వాహ్యాళికి వెళ్ళినట్టు తెలిసింది. సురేంద్ర అతన్ని వెతుక్కుంటూ పోవూనుంటే, ఒక మలుపులో గౌరి కన్పించింది. ఆమె వొక గుల్‌మొహర్ చెట్టునీడలో బెంచి మీద కూర్చుని దూరంగా కన్పిస్తున్న కొండలవైపు చూస్తూవుంది. ఆమె కప్పుకుని వున్న షాల్‌ను చూసే సురేంద్ర ఆమెను గుర్తుపట్టాడు. ఆ షాల్ అతనే ఆమెకోసం అమృతసర్ నుంచి తీసుకొచ్చాడు.

అతనువెళ్ళి ఆమెకి ఎదురుగా నిల్చున్నాడు. సురేంద్రను చూసి, తనకు నమ్మశక్యంగా లేదన్నట్లు వొకటిరెండు పార్లు కనురెప్పలు రెపరెప లాడించి తరువాత నవ్వుతూ "ఓ....మరేంటా! నీవు ఇక్కడికి ఎలా వచ్చావ్!" అంది గౌరి. "నేనిక్కడికి ఇవాళే వచ్చాను. కాని నువ్వు-నువ్వు యిక్కడ ఎప్పటి నుంచి వున్నావ్?" అడిగాడు సురేంద్ర ఆమెని పరీక్షగా చూస్తూ. ఆమె ముఖం చూస్తే ఆమె జబ్బుగావున్నట్టున్నట్టుగా తెలుస్తూవుంది. "జీవితంలో ఏ మలుపు ఎప్పుడు, ఎవర్ని యే దరి చేరుస్తుందో చెప్పలేం. పరేశాని, నేనిక్కడ ఉన్నట్లు నీకెలా తెలిసింది?" అడిగింది గౌరి.

నిజంచెప్పి ఆమెమనస్సు బాధపర్చటం అతనికి ఇష్టంలేదు. ఇంతపెద్ద ప్రపంచంలో ఆమె కేవలం యేకాకిని. అటువంటి తననుగూడా తల్చుకునేవారున్నారూ అనే భావన ఆమెకి యెంతో సంతోషాన్ని కలుగచేస్తుంది. ఆ సంతోషాన్ని పాడుచేయటం అతనికిష్టంలేక అతను అబద్ధం చెప్పాడు. "ఢిల్లీలో మీ ఆఫీస్‌లో వొక క్లర్క్ చెప్పాడు వాకిసంగతి"అని.

"అయితే యిప్పటికిగూడా నేను యింకా వారికి జ్ఞాపకం వున్నానన్న మాట" అంది గౌరి.

"నీవు జబ్బుగావున్న సంగతి వారికి బాలా విచారాన్ని కలుగచేసింది" యింకొక అబద్ధం చెప్పాడు సురేంద్ర.

"ఇప్పుడు ఢిల్లీ యింకా శోభాయమానంగా తయారయి ఉంటుంది. అవునా!" అంటూ గౌరి బెంచిమీద పడివున్న గుల్‌మొహర్ పువ్వుం తీసుకుని వ్రేళ్ళతో తిప్పుతూ "ఫిరోజ్‌షా కోటికి వెళ్ళావా?" అని మళ్ళీ జవాబుకెదురు చూడకుండానే తిరిగి "పైకి కూడా వెళ్ళావా? అదేఅశోక స్తంభం వుంటుంది అక్కడికి"అంది.

"వెళ్ళాను" తిరిగి అబద్ధమాడాడు సురేంద్ర.

అప్రయత్నంగా సురేంద్రకి, ఆరోజు సాయంత్రం వాళ్ళిద్దరూ కలిసి అక్కడికి వెళ్ళినసంగతి జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఇద్దరూ వర్షంలో తడుస్తూ అక్కడ ఉండిపోయారు. గౌరి అకాశంవైపు తలయెత్తి వర్షాన్ని చూస్తూ ఆనందిస్తూవుంది. తనేమో తనసూట్ చేపు పదేపదే చూసుకుంటూ. ఆమెతో ఎందుకల్లా వచ్చానా బాబూ అని తనని తానే తిట్టుకున్నాడు.వర్షంలోతడిసి యిద్దరూ పూర్తిగా ముద్దపోయిన తర్వాత అప్పుడు గౌరి అతని చేయిపట్టుకుని అతన్ని క్రిందికి తీసుకొచ్చింది. ఇద్దరూ వరండాలో కూర్చుని, తడుస్తూ వున్న రోడ్‌ని చూస్తున్నారు. అక్కడకూర్చుని చదువుకుంటున్న ముగ్గురిపిల్లలిద్దరెవరో మాటిమాటికి వాళ్ళచుట్టూ పచార్లు చేస్తూ వాళ్ళని చూట్టంమొదలుపెట్టారు వాళ్ళిద్దరూ అట్లా చుట్టూ తిరగటం చూసి గౌరి, "పిల్లు పాపం మనిద్దర్ని ప్రేమికులనుకుంటున్నారులావుంది పిచ్చివాళ్ల" అందినవ్వుతూ. అట్లాఅనూటల్ని మళ్ళీమళ్ళీ అంటూ. ఆ సంగతి జ్ఞాపకం చేసుకుని గౌరి ఎంత నవ్వుకునేదో చెప్పలేం.

సురేంద్ర గౌరివైపు చూసాడు. ఆమె తిరిగి కొండలవైపు చూస్తూవుంది. ఆమె ముఖంలో నిరాశా ఛాయలు గాఢంగా అలుముకునిపోయినయ్.ఆమె కళ్ళలో ఉదాసీనత వ్యాపించింది. సురేంద్ర హృదయం ఆమెయెడ అనన్యమయిన సానుభూతితో నిండిపోయింది. ఆమె ప్రపంచానికి ఎటో దూరంగా, మృత్యువు యొక్క నిరీక్ష పథంలో నడచిపోతావుంది.దరోజో ఒకరోజునిశ్శబ్దంగామృత్యుగుహలోకిదిగిపోతుందిఅన్నట్లు జామె మృతదేహంమీద వొక్క అశ్రువిందు పుగూడా రాల్చేవారుండరు. సానిటోరియం రికార్డులో ఒక సంవత్సరముందు "చనిపోయింది" అని వ్రాయబడుతుంది. అంతే....

"ఇంటిదగ్గర అందరూ బాగున్నారా?" అడిగింది గౌరి.

"అ....." అన్నాడు సురేంద్ర. ఇంటలో అతని స్నేహితుడు వస్తూ కన్పించాడు. సురేంద్రని చూసి దగ్గరగా వెళ్ళాడు. అతను గౌరిని ఏదో నామకార్థంగా పలుకరించి మాట్లాడి సురేంద్రవైపు మళ్లాడు. అంధకారం అలుముకోసాగింది. వాళ్లు మాట్లాడుతూ సానిటోరియంవైపు నడవసాగారు. కొన్ని అడుగులు నడిచిన తర్వాత గౌరి వొక మలుపులో ఆగిపోతూ, రేపు కలుస్తానని మాటయిచ్చి, పైకివెళ్ళేదారి అనుసరించింది. సురేంద్రా, స్నేహితుడూ ముందుకు నడిచారు. కొంచెం దూరం నడిచాక స్నేహితుడు, "నువ్వు గౌరిని ఎరుగుదువా?" అని ప్రశ్నించాడు.

"చాలాదినాల్నుంచి ఎరుగుదును" బదులిచ్చాడు సురేంద్ర.

"చాలా విచిత్రమయిన స్త్రీ"యూకే లిప్టన్ ఆకులమధ్యనుంచి తొంగిచూస్తున్న చంద్రుడ్ని వైపు చూస్తూ అన్నాడు సురేంద్ర స్నేహితుడు. "సానిటోరియంలో ప్రవేశించి ప్రేమించటం మొదలుపెట్టింది" ఉలిక్కిపడ్డాడు సురేంద్ర.

"ఏమిటీ....యేం మొదలుపెట్టిందన్నావ్?"

"ప్రేమ—వొక చిత్రకారుణ్ణి ప్రేమిస్తూంది. బెంచిమీద కూర్చుని అతని అడిగేది "ఆ...."అనేవాడు సురేంద్ర

"ఆ" అడిగేలు నాదగ్గర అనవద్దని నీకెప్పుడైనా చెప్పాడు?" గద్దించేది గౌరి

"ఏమకోవ్వాను"అని పూర్తిగా జవాబిచ్చేవాడు సురేంద్ర

"తప్పుచేసినప్పుడేమనాలని చెప్పాను" గౌరి

"సారీ"

"మరెందుకు చెప్పలేదు?"

"సారీ"

ఆ తర్వాత నోట్‌బుక్ తీసుకుని చూస్తూ, యెర్ర పెన్సిల్‌తో గీతలు పెట్టూ పోయేది. "యెర్రగీతలున్న ప్రతిమాటని పది పది సార్లు తిరిగి వ్రాయి" అని క్రింద వ్రాసేది అప్పుడు "ప్రైయర్" "గుడ్" అని వ్రాసేది.

గౌరి ఫస్ట్‌క్లాస్‌లో పాస్ అయింది. కాని పేపర్ చూసి వొకటి యేడవ్వం, తనకి రాంక్ రాలేదూఅని కాలేజీలో ప్రవేశించిన తర్వాత యింకా శ్రద్ధతో యింకా కష్టపడి చదువు సాగించింది. బి. యె, తర్వాత యెం. యె చదవటంకోసం ఆమె వేరే ప్రాంతానికి వెళ్ళవలసి వచ్చింది. ఆమెతోటి పిల్లలందరూ వొక్కొక్కరే పెళ్ళిళ్లు చేసుకుని వెళ్ళిపోయారు. గౌరి తల్లికిలంకలు పెద్ద చదువు లంటే యెప్పుడూ అయిష్టమే తన కూతురుగూడా అందరిలా వివాహం చేసుకుని సుఖపడాలనీ ఆమె కోరుకునేది. కాని తను ఎం. ఏ చదివితీరుతానని గౌరి పట్టుదల తన కంటె వొకవెలచిన్నదయినలలిత పెళ్ళయి వొక పిల్లాడి తల్లి గూడా అయింది. పిల్లవాన్ని యెత్తుకొచ్చిన లలితను, ముఖంలోంచి చిట్లించి, అవిడే దోషమే ఆమె వేచివుంటుంది. రోజూ సాయంత్రం అతను రోడ్డుమీదుగా షికారుకొస్తాడు. యివాళ రాలేదు. అందుకని ఈమె అతని బంగళాకెళ్ళింది. కాని అతనికి ఈమె అంటే కొంచెంగూడ యిష్టంలేదు. చెప్పాడు స్నేహితుడు.

"అసలతనెవరూ?" అడిగాడు సురేంద్ర.

"ఒక చిత్రకారుడు ఋయరోగి. రోజంతా బొమ్మలేస్తూ కూర్చుంటాడు. ఈమెవెళ్ళి అతనిదగ్గర కూర్చుంటుంది. తనబొమ్మ వెయ్యమని పట్టుపడ్తుంది. అతను నిరాకరించాడు. అయినా ఈమెకి కొంచెంగూడా సిగ్గులేదు. ఈమధ్య ఈమె వెళ్ళి అతను తలుపుగూడా మూయించివేస్తున్నాడు. అయినాతనామె వెళ్ళి బయట సుంచుంటుంది.

సురేంద్ర తన స్నేహితుడ్ని అతని వార్డుదాకా పంపించి, తన రూంకి తిరిగి వచ్చాడు.నిద్రపోవటానికి ఎంతో ప్రయత్నించాడు. గాని నిద్రపోలేదు.సిగరెట్ వెలిగించి, కిటికీదగ్గరగావెళ్ళి నిల్చున్నాడు.

చెట్టుమీదుగా పైకివచ్చిన చంద్రుడు, నిదురలో చిరునవ్వునవ్వుతూ వున్న ఆరోగ్యవంతమయిన బాలునిముఖంలా శోభిస్తున్నాడు. నలువైపులా వెన్నెల వ్యాపించింది. గాలిలో చల్లదనం ఎక్కువయింది. ప్రవహిస్తున్న నదిశబ్దం దగ్గరగా విన్పిస్తూవుంది.

అతని ఆలోచనా కవాటాలు మళ్ళీ విధిలోకి తెలుచుకున్నాయి. గతం అతని ముందర తిరుగాడసాగింది.

గౌరి, తమా వొకేవీధిలో వుండేవారు. తమ యిద్దరి కుటుంబాలకీ చాలా సన్నిహిత సంబంధాలు వుండేవి. గౌరికి చాలా చురుకయినదే కాకుండా చాలా కష్టపడే స్వభావం గలదికూడా అందుకే అమ్మతనని ఆమెదగ్గర చదువుకునేందుకు పంపించేది ఆమెస్కూల్ ఫైనల్ పరీక్షకి చదువుతూవున్నప్పుడు అతను యేడో క్లాసులో వుండేవాడు. ఆమె తనరూంలో కిటికీ దగ్గర కుర్చీలో కూర్చొని, ఎదురుగా వున్నబల్లమీద కాళ్ళుపారజాపికూర్చొని యెంతో శ్రద్ధతో చదివేది, ఎప్పుడూ క్లాస్‌లో ఫస్ట్‌రావాలనే ఆమె పట్టుదల కానీ సెకండో థర్డో వస్తూ వుండేది. పరీక్షఫలితాలు తెలినినప్పుడుసంతోషించే బదులు యెప్పుడూ దుఃఖించేది. టిచర్లు వానలకి తనవలా అన్యాయం చేశారని తిట్టుకునేది. యూనివర్సిటీ పరీక్షల్లోఅలా యెప్పుడూ జరగదని అనుకుని విచారించేది.

సురేంద్రి పుస్తకాలుతీసుకుని భయంభయంగా మెల్లిమెల్లిగా గౌరి గదిలోకి ప్రవేశించి, తనరోజూ నియమించబడ్డ కుర్చీలో కూర్చునేవాడు గౌరి తన పుస్తకంనుంచి దృష్టిమరల్చి అతని వైపు చూస్తూ, ఆ దేశపూర్వకమైన స్వరంతో "హౌమ్‌వర్క్ చేసొచ్చావా?" అని అడిగేది "ఆ...."అనేవాడు సురేంద్ర

"ఆ" అడిగేలు నాదగ్గర అనవద్దని నీకెప్పుడైనా చెప్పాను?" గద్దించేది గౌరి

"చేసుకొచ్చాను"అని పూర్తిగా జవాబిచ్చేవాడు సురేంద్ర

"తప్పుచేసినప్పుడేమనాలని చెప్పాను" గౌరి

"సారీ"

"మరెందుకు చెప్పలేదు?"

"సారీ"

ఆ తర్వాత నోట్‌బుక్ తీసుకుని చూస్తూ, యెర్ర పెన్సిల్‌తో గీతలు పెట్టూ పోయేది. "యెర్రగీతలున్న ప్రతిమాటని పది పది సార్లు తిరిగి వ్రాయి" అని క్రింద వ్రాసేది అప్పుడు "ప్రైయర్" "గుడ్" అని వ్రాసేది.

గౌరి ఫస్ట్‌క్లాస్‌లో పాస్ అయింది. కాని పేపర్ చూసి వొకటి యేడవ్వం, తనకి రాంక్ రాలేదూఅని కాలేజీలో ప్రవేశించిన తర్వాత యింకా శ్రద్ధతో యింకా కష్టపడి చదువు సాగించింది. బి. యె, తర్వాత యెం. యె చదవటంకోసం ఆమె వేరే ప్రాంతానికి వెళ్ళవలసి వచ్చింది. ఆమెతోటి పిల్లలందరూ వొక్కొక్కరే పెళ్ళిళ్లు చేసుకుని వెళ్ళిపోయారు. గౌరి తల్లికిలంకలు పెద్ద చదువు లంటే యెప్పుడూ అయిష్టమే తన కూతురుగూడా అందరిలా వివాహం చేసుకుని సుఖపడాలనీ ఆమె కోరుకునేది. కాని తను ఎం. ఏ చదివితీరుతానని గౌరి పట్టుదల తన కంటె వొకవెలచిన్నదయినలలిత పెళ్ళయి వొక పిల్లాడి తల్లి గూడా అయింది. పిల్లవాన్ని యెత్తుకొచ్చిన లలితను, ముఖంలోంచి చిట్లించి, అవిడే దోషమే ఆమె వేచివుంటుంది. రోజూ సాయంత్రం అతను రోడ్డుమీదుగా షికారుకొస్తాడు. యివాళ రాలేదు. అందుకని ఈమె అతని బంగళాకెళ్ళింది. కాని అతనికి ఈమె అంటే కొంచెంగూడ యిష్టంలేదు. చెప్పాడు స్నేహితుడు.

"అసలతనెవరూ?" అడిగాడు సురేంద్ర.

"ఒక చిత్రకారుడు ఋయరోగి. రోజంతా బొమ్మలేస్తూ కూర్చుంటాడు. ఈమెవెళ్ళి అతనిదగ్గర కూర్చుంటుంది. తనబొమ్మ వెయ్యమని పట్టుపడ్తుంది. అతను నిరాకరించాడు. అయినా ఈమెకి కొంచెంగూడా సిగ్గులేదు. ఈమధ్య ఈమె వెళ్ళి అతను తలుపుగూడా మూయించివేస్తున్నాడు. అయినాతనామె వెళ్ళి బయట సుంచుంటుంది.

సురేంద్ర తన స్నేహితుడ్ని అతని వార్డుదాకా పంపించి, తన రూంకి తిరిగి వచ్చాడు.నిద్రపోవటానికి ఎంతో ప్రయత్నించాడు. గాని నిద్రపోలేదు.సిగరెట్ వెలిగించి, కిటికీదగ్గరగావెళ్ళి నిల్చున్నాడు.

చెట్టుమీదుగా పైకివచ్చిన చంద్రుడు, నిదురలో చిరునవ్వునవ్వుతూ వున్న ఆరోగ్యవంతమయిన బాలునిముఖంలా శోభిస్తున్నాడు. నలువైపులా వెన్నెల వ్యాపించింది. గాలిలో చల్లదనం ఎక్కువయింది. ప్రవహిస్తున్న నదిశబ్దం దగ్గరగా విన్పిస్తూవుంది.

అతని ఆలోచనా కవాటాలు మళ్ళీ విధిలోకి తెలుచుకున్నాయి. గతం అతని ముందర తిరుగాడసాగింది.

గౌరి, తమా వొకేవీధిలో వుండేవారు. తమ యిద్దరి కుటుంబాలకీ చాలా సన్నిహిత సంబంధాలు వుండేవి. గౌరికి చాలా చురుకయినదే కాకుండా చాలా కష్టపడే స్వభావం గలదికూడా అందుకే అమ్మతనని ఆమెదగ్గర చదువుకునేందుకు పంపించేది ఆమెస్కూల్ ఫైనల్ పరీక్షకి చదువుతూవున్నప్పుడు అతను యేడో క్లాసులో వుండేవాడు. ఆమె తనరూంలో కిటికీ దగ్గర కుర్చీలో కూర్చొని, ఎదురుగా వున్నబల్లమీద కాళ్ళుపారజాపికూర్చొని యెంతో శ్రద్ధతో చదివేది, ఎప్పుడూ క్లాస్‌లో ఫస్ట్‌రావాలనే ఆమె పట్టుదల కానీ సెకండో థర్డో వస్తూ వుండేది. పరీక్షఫలితాలు తెలినినప్పుడుసంతోషించే బదులు యెప్పుడూ దుఃఖించేది. టిచర్లు వానలని తనవలా అన్యాయం చేశారని తిట్టుకునేది. యూనివర్సిటీ పరీక్షల్లోఅలా యెప్పుడూ జరగదని అనుకుని విచారించేది.

సురేంద్రి పుస్తకాలుతీసుకుని భయంభయంగా మెల్లిమెల్లిగా గౌరి గదిలోకి ప్రవేశించి, తనరోజూ నియమించబడ్డ కుర్చీలో కూర్చునేవాడు గౌరి తన పుస్తకంనుంచి దృష్టిమరల్చి అతని వైపు చూస్తూ, ఆ దేశపూర్వకమైన స్వరంతో "హౌమ్‌వర్క్ చేసొచ్చావా?" అని అడిగేది "ఆ...."అనేవాడు సురేంద్ర

"ఆ" అడిగేలు నాదగ్గర అనవద్దని నీకెప్పుడైనా చెప్పాను?" గద్దించేది గౌరి

"చేసుకొచ్చాను"అని పూర్తిగా జవాబిచ్చేవాడు సురేంద్ర

"తప్పుచేసినప్పుడేమనాలని చెప్పాను" గౌరి

"సారీ"

"మరెందుకు చెప్పలేదు?"

"సారీ"

ఆ తర్వాత నోట్‌బుక్ తీసుకుని చూస్తూ, యెర్ర పెన్సిల్‌తో గీతలు పెట్టూ పోయేది. "యెర్రగీతలున్న ప్రతిమాటని పది పది సార్లు తిరిగి వ్రాయి" అని క్రింద వ్రాసేది అప్పుడు "ప్రైయర్" "గుడ్" అని వ్రాసేది.

గౌరి ఫస్ట్‌క్లాస్‌లో పాస్ అయింది. కాని పేపర్ చూసి వొకటి యేడవ్వం, తనకి రాంక్ రాలేదూఅని కాలేజీలో ప్రవేశించిన తర్వాత యింకా శ్రద్ధతో యింకా కష్టపడి చదువు సాగించింది. బి. యె, తర్వాత యెం. యె చదవటంకోసం ఆమె వేరే ప్రాంతానికి వెళ్ళవలసి వచ్చింది. ఆమెతోటి పిల్లలందరూ వొక్కొక్కరే పెళ్ళిళ్లు చేసుకుని వెళ్ళిపోయారు. గౌరి తల్లికిలంకలు పెద్ద చదువు లంటే యెప్పుడూ అయిష్టమే తన కూతురుగూడా అందరిలా వివాహం చేసుకుని సుఖపడాలనీ ఆమె కోరుకునేది. కాని తను ఎం. ఏ చదివితీరుతానని గౌరి పట్టుదల తన కంటె వొకవెలచిన్నదయినలలిత పెళ్ళయి వొక పిల్లాడి తల్లి గూడా అయింది. పిల్లవాన్ని యెత్తుకొచ్చిన లలితను, ముఖంలోంచి చిట్లించి, అవిడే దోషమే ఆమె వేచివుంటుంది. రోజూ సాయంత్రం అతను రోడ్డుమీదుగా షికారుకొస్తాడు. యివాళ రాలేదు. అందుకని ఈమె అతని బంగళాకెళ్ళింది. కాని అతనికి ఈమె అంటే కొంచెంగూడ యిష్టంలేదు. చెప్పాడు స్నేహితుడు.

"అసలతనెవరూ?" అడిగాడు సురేంద్ర.

"ఒక చిత్రకారుడు ఋయరోగి. రోజంతా బొమ్మలేస్తూ కూర్చుంటాడు. ఈమెవెళ్ళి అతనిదగ్గర కూర్చుంటుంది. తనబొమ్మ వెయ్యమని పట్టుపడ్తుంది. అతను నిరాకరించాడు. అయినా ఈమెకి కొంచెంగూడా సిగ్గులేదు. ఈమధ్య ఈమె వెళ్ళి అతను తలుపుగూడా మూయించివేస్తున్నాడు. అయినాతనామె వెళ్ళి బయట సుంచుంటుంది.

సురేంద్ర తన స్నేహితుడ్ని అతని వార్డుదాకా పంపించి, తన రూంకి తిరిగి వచ్చాడు.నిద్రపోవటానికి ఎంతో ప్రయత్నించాడు. గాని నిద్రపోలేదు.సిగరెట్ వెలిగించి, కిటికీదగ్గరగావెళ్ళి నిల్చున్నాడు.

చెట్టుమీదుగా పైకివచ్చిన చంద్రుడు, నిదురలో చిరునవ్వునవ్వుతూ వున్న ఆరోగ్యవంతమయిన బాలునిముఖంలా శోభిస్తున్నాడు. నలువైపులా వెన్నెల వ్యాపించింది. గాలిలో చల్లదనం ఎక్కువయింది. ప్రవహిస్తున్న నదిశబ్దం దగ్గరగా విన్పిస్తూవుంది.

అతని ఆలోచనా కవాటాలు మళ్ళీ విధిలోకి తెలుచుకున్నాయి. గతం అతని ముందర తిరుగాడసాగింది.

గౌరి, తమా వొకేవీధిలో వుండేవారు. తమ యిద్దరి కుటుంబాలకీ చాలా సన్నిహిత సంబంధాలు వుండేవి. గౌరికి చాలా చురుకయినదే కాకుండా చాలా కష్టపడే స్వభావం గలదికూడా అందుకే అమ్మతనని ఆమెదగ్గర చదువుకునేందుకు పంపించేది ఆమెస్కూల్ ఫైనల్ పరీక్షకి చదువుతూవున్నప్పుడు అతను యేడో క్లాసులో వుండేవాడు. ఆమె తనరూంలో కిటికీ దగ్గర కుర్చీలో కూర్చొని, ఎదురుగా వున్నబల్లమీద కాళ్ళుపారజాపికూర్చొని యెంతో శ్రద్ధతో చదివేది, ఎప్పుడూ క్లాస్‌లో ఫస్ట్‌రావాలనే ఆమె పట్టుదల కానీ సెకండో థర్డో వస్తూ వుండేది. పరీక్షఫలితాలు తెలినినప్పుడుసంతోషించే బదులు యెప్పుడూ దుఃఖించేది. టిచర్లు వానలని తనవలా అన్యాయం చేశారని తిట్టుకునేది. యూనివర్సిటీ పరీక్షల్లోఅలా యెప్పుడూ జరగదని అనుకుని విచారించేది.

సురేంద్రి పుస్తకాలుతీసుకుని భయంభయంగా మెల్లిమెల్లిగా గౌరి గదిలోకి ప్రవేశించి, తనరోజూ నియమించబడ్డ కుర్చీలో కూర్చునేవాడు గౌరి తన పుస్తకంనుంచి దృష్టిమరల్చి అతని వైపు చూస్తూ, ఆ దేశపూర్వకమైన స్వరంతో "హౌమ్‌వర్క్ చేసొచ్చావా?" అని

తిరుగుడు తలపులు

జీవితంలో ప్రయాణం చెయ్యని వ్యక్తి అరుదు. ఒక చోటునుంచి దూరంగా మరో చోటికి వెడితే చాన్సి ప్రయాణంగానే భావించవచ్చు. కాలినడక, జట్కాబండి, రిక్షా, ఆటోరిక్షా, రైలు, కారు, విమానం, యింకా అనేక రకాల వాహనాలు ఆధారంగా ప్రయాణాలు చేయవచ్చు. కాలినడక ప్రయాణాన్ని కళాకృష్టితో నటరాజా సర్కస్ అంటాం. అంటే నాట్యం చేస్తూ నడక చేయడమన్న మాట. ఎద్దుబండి ఎక్కినవుడు ఎద్దులను అదుపుస్తున్న అసామి బాధ చూస్తూంటే, కళ్ళు మూసుకుపోయి కునిపిపాట్లు వస్తాయి. భోజనంచేసి నిద్రపోతే బండి చల్లవాడెటప్పటికి ఓఊరవైపైమెళ్ళు ప్రయాణం చేస్తుంది. చిన్న ప్రయాణాలు రాత్రిళ్ళు చేయడం జాగుంటుంది. పిల్లల్లో చిన్న ఉద్యోగస్తులు ఒకచోటు నుంచి మరోచోటికి బదిలీగా పోయే సమయంలో ఇంటి సామాను అంతా బండిలో కుక్కించి, సంసార సహితంగా అందులో ఓ రాత్రి చిన్నకాపురం వెళ్లించి మర్నాడు కొత్త ఉద్యోగస్థలం చేరుతారు. ఇక జట్కా బండివాడు ఒక ప్రత్యేక పాత్ర. నడిచిందా గుర్రం ముందుకు నడుస్తుంది; లేదా ఎక్కినవాడి కర్మ బాగులేక పోతే గుర్రం వెనక్కి నడుస్తుంది. బజారులో గడ్డితినే అలవాటున్న గుర్రం ఆ స్థలం రాగానే ఆగిపోతుంది ఈ జబ్బు ఎద్దుకి వుంది. ఎద్దులున్న వాళ్ళమీద జట్కా వాళ్ళు స్వారీచేయరు. చాలా కాలం కాని రిక్షావాళ్ళు రాగానే, ముఖ్యంగా సైకిలు రిక్షా ప్రవేశించగానే ఇద్దరికీ పెద్ద రుసుకేసి యుద్ధం ప్రారంభమయింది. టాంగావాళ్ళు జట్కా వాళ్ళు రిక్షావాళ్ళతో నిత్యం ఎందుకో ఒకరుడు దెబ్బలాడుతూనే వుంటారు. వాళ్ళగిరాకీలు పోకూడదని జట్కా వాళ్ళు రిక్షా వాళ్ళు రంగంలోకి దూకుతారు చాలా సత్యాగ్రహాలు చేసారు. ఆంధ్రదేశంలో జిల్లా కేంద్రాలలో అన్నింటా అనంతపురంలోరిక్షాలు యింకాలేవు, అందుకు కారణం జట్కా వాళ్ళ "సులుం" అంటారు. గుర్రం ఆసందుగా పరుగెత్తి, రోడ్డు దాటుంటే పట్కా ప్రయాణం బాగానే వుంటుంది. కాని రోడ్డు గుర్రం కూడా సరిగా తెలోవో దేవుడికే తెలియాలి అందులో కూర్చున్న ఆసామి భరించే అష్టకష్టాలు-ఎముకలు విరగడం శతకోపాలు తగలడంవంటి శిక్షలు మంచి న్యాయంగానే జరుగుతాయి. అసలుసాయానదిలోగాని,కాలవలోగాని పడవ ప్రమాణం ఆహ్లాదకరంగా వుంటుంది. అయితే కాలం పట్టింపులేకుండా,ప్రకృతిచూస్తూ చుట్ట కాలుస్తూ, పుస్తకం చదువుతూ ప్రయాణం చేస్తూంటే పడవ ప్రయాణం సరదాగానే వుంటుంది. అదే ప్రయాణం వరదల సమయంలో నదిలో జరిగితే, వెంకటేశ్వరస్వామికి లక్షసార్లు అడుగుతుంది. ఈ భంగిమల శాస్త్రానికి "రైల్వే నృత్య భరతకూచి శాస్త్రం" అనే ఏదైనా పేరుపెట్టి,తెలుగుదేశంలో మరో క్రొత్త నృత్యరీతి తెలిసిందనీ. దీని మీద మరికొందరు వ్రాతకవచ్చు. రాత్రి ప్రయాణాలు రైలులో జాగుంటుందంటారు. ఒక్క నిద్రతీసి లేచేలోగా కొన్ని వందలమైళ్ళు అవతల వుంటాం. అయితే నిద్రలపెట్టెలుకొన్నిప్రత్యేకంగా ప్రయాణికుల సుఖంకోసం అమర్చారు. ఇందులో అన్నిసదుపాయాలు ఉన్నాయి కాని రైలుశబ్దాన్నిమించే పక్కవాళ్ళ కర్ణకఠోర ధ్వనితో గుర్రుపెడుతూంటే గుర్రులేని మంచి ఆరోగ్యవంతుడి నిద్ర సంగతి ఆభగవంతుడే రక్షించాలి. సరేటిక్కట్టులేనివాళ్ళు దబాయించి లోపలికిరావడం, బ్రతిమాలివచ్చి నెత్తిమీద కాలుపెట్టి పడుకోవడం, పడుకున్నట్లు నటించి అర్ధరాత్రిపెట్టియివాపచ్చుకునే పలాయనం చిత్తగించడంవంటి వివిధ కళలుకూడా ఈ రైలుప్రయాణాల్లో పరిదర్శనలు జరుగుతూంటాయి- ఎదురుగా ఉన్నవాళ్ళతో హాలాత్తుగా పరిచయాలు జరిగి ఒక్కోసారి ప్రేమకలాపాలూ జరగవచ్చు వ్యాపార సంఘటనలూ అమరవచ్చు. అంగుళం స్థలంకోసం జుట్టూజుట్టూపుచ్చుకునే కియ్యాలూ పెరగవచ్చు. దేశంలో ఎక్కడ ఏంజరిగింది. తెలుసుకోవాలంటే చాలా మామూలు అయిపోయాయి మూడో క్లాసుపెట్టె ఒక ఎన్‌సైక్లోపీడియా-సంగీతసాహిత్య విజ్ఞానసర్వస్వం-ఇవి విమానాలు ప్రయాణం చేసే సరదాగానూ వుంటుంది. టిక్కట్టు సరైన సమయానికి దొరకాలి అంటే కొంత మందికి విమాన ప్రయాణాల్లో వేవిళ్ళు వస్తాయట విమానం హోల్డ్‌అప్ అదిచూచి వస్తుకుంటుంది-బాబుఇంకా ఆవిడకుఅటువంటివి ఏమీ లేవని యక్ష భావడంవల్ల [illegible] ప్రయాణాలే గుర్తుకుతుంటాయి అంత సునాయాసమైనవి. ఖరీదైనవి మరోప్రయాణంలేదు. ఎటాచ్చీ మనగాలి. బయటగాలి కొంచెం అదృష్టవశంగా ఆరోగ్యంగా వుండాలి.

ఇన్ని ప్రయాణ సౌకర్యాలుబాగున్న పూరుదాటి పొర్నని వచ్చినులూ, సంతృప్తిపరులూ కూడా వున్నారు. వాళ్ళకు వాళ్ళ పూర్వ స్వర్గమూ, పరాక్రమూ-బయటి ప్రపంచం కాయ్యం [illegible]

పోతుకూచి సాంబశివరావు

మొక్కుకోవలసి వస్తుంది ప్రాణాలు కాపాడమని.

కారుప్రయాణాలు ఇప్పుడుతేలికయిపోయాయి. హైదరాబాదు నుంచి కాశ్మీరు దాకా కారులో కారులో పోవచ్చు పూర్వకాలం లొగ్గు బస్సులు నడిచే సమయంలో ప్రయాణీకులు ఎంత బలంగా వుంటే అంత మంచిదని కండక్టరులు కోరుకునేవారు. దారిలో బస్సు ఆగిపోతే సమిష్టికృషితో ప్రయాణీకులు "సహకార బస్సుతోవుడు" ఉద్యమం నడిపించేవారు. రైలు ప్రయాణాలు చాలా మామూలు అయిపోయాయి ఈనాడు ఏపెట్టెలో ఎంతమంది ప్రయాణీకులుంటారో రైలు అధికారులకే తెలియదు.ప్రయాణీకులకూ తెలియదు. ముఖ్యంగా మూడో క్లాసు రంపార్టుమెంటు గతి దమిలో అగమ్యం. ఆ డబ్బాళ్ళ పెట్టెలో ఆడవాళ్ళే వుంటారు. కొంతసయం సర్దుకుపోతారు. కాని మగవాళ్ళు పెట్టెల్లో మగవాళ్ళతోపాటు ఆడవారూ వుంటారు. తొడ తొక్కిడిలో మనిషి, నునిషిమీద కాలు, కాలుమీద ఇంకొకడి మూట-మూటమీదమరొకడి హోల్డాలు ఒక కాలుపెట్టెలోనూ పరో కాలూ ఇంకొకడి పెట్టెమీదా-ఇలాగ కూర్చునే వ్యక్తుల పరిస్థితులు పరిశీలిస్తే, అందరూ అపూర్వ భంగిమల్లో, గృహస్థ భంగమలు క్రొత్త రీతుల్లో కూర్చోడం నుంచోడం కనిపిస్తుంది. అసలు నృత్య కళాకారులు ఈ రైల్వే కంపార్ట్‌మెంట్లు కొంత పరిశీలించి, కొన్ని భంగిమలు నేర్చుకోవచ్చు. ఈ భంగిమల శాస్త్రానికి "రైల్వే నృత్య భరతకూచి శాస్త్రం" అని పేరుపెట్టి,తెలుగుదేశంలో మరో క్రొత్త నృత్యరీతి తెలిసిందనీ. దీని మీద మరికొందరు వ్రాతకవచ్చు. రాత్రి ప్రయాణాలు రైలులో జాగుంటుందంటారు. ఒక్క నిద్రతీసి లేచేలోగా కొన్ని వందలమైళ్ళు అవతల వుంటాం. అయితే నిద్రలపెట్టెలుకొన్నిప్రత్యేకంగా ప్రయాణికుల సుఖంకోసం అమర్చారు. ఇందులో అన్నిసదుపాయాలు ఉన్నాయి కాని రైలుశబ్దాన్నిమించే పక్కవాళ్ళ కర్ణకఠోర ధ్వనితో గుర్రుపెడుతూంటే గుర్రులేని మంచి ఆరోగ్యవంతుడి నిద్ర సంగతి ఆభగవంతుడే రక్షించాలి. సరేటిక్కట్టులేనివాళ్ళు దబాయించి లోపలికిరావడం, బ్రతిమాలివచ్చి నెత్తిమీద కాలుపెట్టి పడుకోవడం, పడుకున్నట్లు నటించి అర్ధరాత్రిపెట్టియివాపచ్చుకునే పలాయనం చిత్తగించడంవంటి వివిధ కళలుకూడా ఈ రైలుప్రయాణాల్లో పరిదర్శనలు జరుగుతూంటాయి- ఎదురుగా ఉన్నవాళ్ళతో హాలాత్తుగా పరిచయాలు జరిగి ఒక్కోసారి ప్రేమకలాపాలూ జరగవచ్చు వ్యాపార సంఘటనలూ అమరవచ్చు. అంగుళం స్థలంకోసం జుట్టూజుట్టూపుచ్చుకునే కియ్యాలూ పెరగవచ్చు. దేశంలో ఎక్కడ ఏంజరిగింది. తెలుసుకోవాలంటే చాలా మామూలు అయిపోయాయి మూడో క్లాసుపెట్టె ఒక ఎన్‌సైక్లోపీడియా-సంగీతసాహిత్య విజ్ఞానసర

ఈవారం గ్రహబలం

14-2-1965 మొదలు 20-2-1965 వరకు

రచన:- ది ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ అస్ట్రాలజీ, చిక్కడపల్లి మెయిన్ రోడ్ హైదరాబాదు-20.

మేషం

(అశ్వని భరణి కృత్తిక 1)

మొదటి వారాలురోజులలోనూ మీ ఉద్యోగ, వ్యాపార వృత్తులలో ఏవో లోనూ, స్పెక్యులేషన్‌లోనూ ఈవారం అనతవక పరిస్థితులు ఏర్పడి మీ మన మీకు విశేషమైన విజయం లభించదనే స్సునకు చికాకు కల్గించు వీలున్నది ఈ సమయంలో మీ ఆర్థికపరిస్థితి కూడా ఏదోరీతిగా అంతగా బాగుండదు. మిగిలిన రోజు లలో మీకున్న యిబ్బందులన్నీ తొలగి పోవటమూ, మీ ఆర్థిక పరిస్థితి చక్క బడటమూ జరుగుతుంది ఈవారమంతా మీ బంధు మిత్రుల సహాయ సహకారాలు మీకు లభిస్తూనే ఉంటాయి. సమాజంలోని ఉన్నత వ్యక్తులతో పరిచయ సంబంధాలు ఏర్పడటమూ జరగవచ్చు. శాని మీకుటుంబ పరిస్థితులూ, మీ ఆరోగ్య స్థితి మీ మనస్సునకు కొంత ఆనందాన్ని కల్గించే వీలున్నది మీ ఆర్థిక పరిస్థితి సామాన్యంగా సంతృప్తికరంగానే ఉంటుంది మీబంధు మిత్రులు కొందరు మీఎడలగాని, యితర పెద్దల ఎడలగాని అసభ్యంగాప్రవర్తించి మీకు కోపం తెప్పించే వీలున్నది మీ కుటుంబములోని వ్యక్తులతో కూడా మీకు కొంత చేదాభిప్రాయాలు ఏర్పడవచ్చు అయినా మీ సహనం మీ మనస్సుకు కొంత శాంతి నిస్తుంది.

వృషభం

(కృత్తిక 2,3,4,రోహిణి, మృగశిర 1 2)

సోమవారంనుండి మీకు సంబంధించిన అన్ని రంగాలలోనూ ఏ కొలదిగానైనా అనుకూల వాతావరణం ఏర్పడుతుంది. అయినా మీరు తలపెట్టిన కార్యక్రమాలు శాంతంగకూడా కార్యరూపం చాలుతే పోవచ్చును. మీ ఆరోగ్య, ఆర్థిక పరిస్థితులు అంతగా సంతృప్తినీయజాలవు మీకుటుంబ పరిస్థితులు ఒక్కొక్కప్పుడు మిమ్మల్నిఉత్సాహపరుస్తూ, మరొక్కప్పుడు నిరుత్సాహాన్నీ చికాకుమా కలుగజేస్తూ ఉంటాయి. మీ పిల్లల ఆరోగ్యం ఈవారం కొలదిగా దెబ్బతినే వీలున్నది. ఉద్యోగాలలో ఉన్నవారు తమ ఉన్నతాధికారుల సహాయాన్ని పొందగలగవచ్చు. శాని వృత్తులూ వ్యాపారాలు కేవలం పాఫీగానే నడచిపోతాయని చెప్పే వీలు లేదు. కొలది మొత్తాలలో డబ్బు ఆసేకరింపబడుతూనే ఉంటుంది. దాని వల్ల మీ నిత్యావసరాలు మాత్రమేతీరగల వీలున్నది. ఒంటరిగా కూర్చొని వృథాగా అలోచించడంకంటె మీ సన్నిహిత మిత్రులతో సంప్రదిస్తూ, లేకవిదా విషయాలలో శ్రద్ధవహిస్తూ మీలో ఉత్సాహాన్ని ప్రేరేపించుకొనుట మంచిది.

మిథునం

(మృగశిర 3 4, ఆర్ద్ర) పునర్వసు1,2,3)

మీ ఆర్థిక పరిస్థితి మీకు చాలా సంతృప్తినీయగలదిగాఉంటుందనిదృఢంగా నమ్మవచ్చును. మీ వృత్తి వ్యాపార ఉద్యోగాలలో కొలదికాలంనుండి కలుగుతూ వచ్చిన యిబ్బందులు క్రమక్రమంగా దూరం కాగలుగుతాయి కోర్టు విషయాలలోనూ స్పెక్యులేషన్ లోనూ ఏకొలదిగానైనా విజయం లభించగలదని చెప్పుటలో సందేహములేదు పాధారణంగా మీ కుటుంబ వాతావరణం మీకు అన్ని విధాలా అనుకూలమైనదిగానే ఉంటుంది మీ కుటుంబంలోని వ్యక్తులతోరక ప్రకారం కొన్ని గృహావసర వస్తువులకు కొనుగోలుచేయటం కూడా జరుగవచ్చును. మీ బంధు మిత్రులు మీకు తప్పక తమ సహాయ సానుభూతులను అందించగలుగుతారు సాధారణంగా ఈ వారమంతా మీకు సంబంధించిన అన్ని రంగాలలోనూ అభివృద్ధికోసం, విజయం కోసం తగుప్రయత్నాలను చేయటంలోనే గడచిపోతుంది వారమధ్యంలో మీఆరోగ్యం కొంచెంగా దెబ్బతినే వీలున్నా మిగిలిన అన్ని రోజులూ మీకు ఆనందోత్సాహాలను అందించగలవు

కర్కాటకం

(పునర్వసు 4, పుష్యమి ఆశ్లేష)

తలవని తలంపుగా మీ అభిప్రాయాలకూ, ఆశయాలకూ వ్యతిరేకమైన సంఘటనలు జరగటంబట్టి మీ మనస్సు కొంత ఆందోళన చెందవచు . కాని ఏమీ పరవాలేదు. కాలక్రమేణా మీ బుద్ధిబలంవల్ల ప్రతివిషయాన్ని నిశ్శేషమార్గానికి తీసుకొని రాగలుగుతారు ఈవారంలోనే మీకు పూర్తి శుభఫలితాలు కలుగకపోతే విచారించి ప్రయోజనం ఉండదు. ఏదేవిధంగా ఉన్నా మీరు మీ మాటలలోనూ, చేతలలోనూ చాలా జాగ్రత్తగా ఉంటూ మీ ఆరోగ్య విషయంలో తగు శ్రద్ధ వహిస్తుండటం అవసరం ఆర్థిక విషయాలకు సంబంధించి సంతవరకూ ఈ వారం ఏమాత్రం శుభదాయకం కాదనే చెప్పవలసి ఉంటుంది మీవృత్తి, వా వారి, ఉద్యోగాలు సామాన్య స్థాయిలో సాగిపోతూనే ఉంటాయి. స్పెక్యులేషన్‌కు ఎంతదూరంగా ఉంటే అంతమంచిది. మీకుటుంబములోని వ్యక్తుల ఆరోగ్యంలో లోపం కలగటం వల్ల మీ బాధ్యతలు ఎక్కువై మీకు మనస్సుకు విశ్రాంతిలేకుండా చేసే వీలున్నది. మీబంధు మిత్రులుకూడా సమయానికి మీకు తమ సహకారాన్ని అందించలేక పోవచ్చును.

సింహం

(ముళ, పుబ్బ, ఉత్తర 1)

మీ వృత్తిలోగాని, వ్యాపారంలోగాని పెద్దగా పరిగణించదగిన యిబ్బందులేవీ కలుగవు. ఉద్యోగాలు సాఫీగా సాగిపోతూనే ఉండగలవు. కోర్టు విషయాలలోనూ, స్పెక్యులేషన్‌లోనూ ఈవారం మీకు విశేషమైన విజయం లభించదనే నమ్మకం కల్గించు వీలున్నది ఈ చెప్పాల్సిఉంది సోమ, మంగళవారాలు అంతగా బాగుండవు. మిగిలిన రోజులలో మీకున్న యిబ్బందులన్నీ తొలగి పోవటమూ, మీ ఆర్థిక పరిస్థితి చక్కబడటమూ జరుగుతూనే ఉండవచ్చు తలవని తలంపుగా ఏవో బాధ్యతలు పైనబడటం వల్ల హాటిని సక్రమంగా నిర్వర్తించాలని ప్రయత్నించటంలో మీకు విశ్రాంతి కొరవడే వీలున్నది మీ ఆర్థిక పరిస్థితి సామాన్యంగా సంతృప్తికరంగానే ఉంటుంది మీబంధు మిత్రులు కొందరు మీఎడలగాని, యితర పెద్దల ఎడలగాని అసభ్యంగాప్రవర్తించి మీకు కోపం తెప్పించే వీలున్నది మీ కుటుంబములోని వ్యక్తులతో కూడా మీకు కొంత చేదాభిప్రాయాలు ఏర్పడవచ్చు అయినా మీ సహనం మీ మనస్సుకు కొంత శాంతి నిస్తుంది.

కన్య

(ఉత్తర 2 3,4, హస్త, చిత్త 1,2)

మీ చేతిలో కొలదిగానైనా డబ్బు లేకపోయినా మీరు యిబ్బంది పడాల్సిన అవసరంమాత్రం ఉండదు. మీ కార్యక్రమాలలో లోపం కలగకుండా చేయగలిగేట్లు ఎప్పటికప్పుడు ఏదో రీతిగా మీ చేతిలోనికి డబ్బువస్తూనే ఉంటుంది మీ వృత్తి వ్యాపార,ఉద్యోగాలు నిరాటంకంగా సాగిపోతాయని చెప్పటంలో సందేహము లేదు, మీ కుటుంబములోని వ్యక్తుల ఆరోగ్య పరిస్థితిలో కొలదిలోపం కలగడం మినహాగామీకునిరుత్సాహకరమైన పరిస్థితులేవీ మీకీవారంలో కనుపించవు. మీకు సంబంధించిన అన్ని విషయాలలోనూ, మీబంధు మిత్రులూ మీకుటుంబమందలి వ్యక్తులు మీకు తమ సంపూర్ణ సహకారాన్ని అందజేయగలుగుతారు. మీరు తలపెట్టిన కార్యక్రమాలలో చాలాభాగం వారం మధ్యలో శుభఫలితాలు నీయగలవు. వారాదిలోనూ వారాంతంలోనూ మీ ఆరోగ్య పరిస్థితిలో కొలదిలోపంఉన్నట్టు కనపించినా మీ మనశ్శాంతికేమీ భంగముండదు.

తుల

(చిత్త 3.4, స్వాతి, విశాఖ 1,2,3)

సర్వ సాధారణంగా ఈవారంలో మీరు చేసే ఏ ప్రయత్నమూ విఫలంకాదనే చెప్పాల్సి ఉంది. మీ ఆరోగ్యం కొలది దెబ్బతినే పాపకాశం ఉన్నా, దాన్ని అంతంగా పరిగణించాల్సిన అవసరం ఉండదు. వారమధ్యలో అనుకోని విధాలుగా అధిక ధనవ్యయం మూటింపబడుతూంది అయినా మీరు పకొంత యినా డబ్బు మిగుల్చుకోవీలే కనబడుతున్నది. మీవృత్తి, వ్యాపార ఉద్యోగాలు త్వరితగతిని పురోగమిస్తుంటాయనిచెప్పటంలోసందేహంలేదు.కోర్టు విషయాలలోనూ, స్పెక్యులేషన్‌లోనూ తప్పక మీకు విజయం లభించగలదు. మీకుటుంబ విషయాలు మీకు అత్యంత ఆనంద దాయకంగా ఉండగలవు. వివాహాది శుభకార్యాలలో పాల్గొని మీ మనస్సును ఉల్లాసంతో నింపుకొనే పాపకాశం ఉంది కొన్ని విలువైన వస్తువులను కొనుగోలు చేయటమూ విలాసాలను అనుభోగం చేయటమూ జరుగగలదు. మీకీ వారంలో మీ పారస్వత కళాభినివేశంవల్ల మంచిపేరు ప్రఖ్యాతులు రాగల పాపకాశం ఉంది.

వృశ్చికం

(విశాఖ 4, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ)

కొలది జాగ్రత్తగా వ్యవహరించగలిగితే మీరు తలపెట్టిన ప్రతికార్యమూ నిర్విఘ్నంగా కొనసాగగలుగుతుంది మీ యింటిలోగాని మీ ఆఫీసులోగాని మీరు శ్రమించి పనిచేయవలసి ఉండినా అది మీకు చివరికి సంతృప్తి నీయగలదిగా ఉంటుంది. ఈ వారంలోని ఎక్కువ భాగంలో మీ మనస్సుకు ఆనందోత్సాహాలులభించగలవు.ఆర్థికవిషయంలో అంతగా విజయంలభించక పోవచ్చును కాని మీకేవిధంగానూ నిరాశ మాత్రం కలుగదు. పై చెప్పు మీవృత్తివ్యాపారం ఉద్యోగాలలో మంచి మార్పులకోసం వృద్ధ విశ్వాసంతో మీరు ప్రయత్నించటం జరుగగలదు ఉద్యోగాలలోనున్నవారు మాత్రం వారి ఉన్నతాధికారులతో సంప్రతించినప్పుడు కొలది జాగ్రత్తగా వ్యవహరించటం అవసరం. మీ కుటుంబ పరిస్థితులు సామాన్యంగా సౌఖ్యదాయకంగానే ఉంటాయి మీ బంధుమిత్రులు మీకు మంచి సలహాలు నీయగలుగుతారు.

ధనుస్సు

(మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1)

సాధారణంగా మీరీవారంలో ఏ విధమైన ఇబ్బందికీ గురికావాల్సిన అవసరం ఉండదు మీరు ఆశించిన రీతులుగానే కాక, అనుకొనని విధాలకూడ మీ చేతికి డబ్బు అందే పాపకాశం ఉన్నది. మీ వృత్తి వ్యాపార, ఉద్యోగాలు సరితి పురోగమించ గలవు. మీ కుటుంబములోని వ్యక్తులు మీకు సంబంధించిన అన్ని రంగాలలోనూ తమ సహాయాన్ని మీకు అందజేయగలరు. మీ కుటుంబ వాతావరణం మీకెంతో ఆనందదాయకంగా ఉంటుందనటంలో సందేహంలేదు మీ బంధు మిత్రులవలన కూడా మీకు అనేక రీతుల లాభం కలిగే వీలున్నది. మొదటి మూడురోజులలో మీరుచేసే ప్రయత్నాలు విశేషమైన ప్రయోజనం కనబడకపోయినా బాధపడవలసిన అవసరం లేదు క్రమంగా మీరు తలపెట్టిన ప్రతిఒక్కపనీ ఘనవిజయాన్ని సాధించగలుగుతుంది మీకు సంబంధించిన అన్ని రంగాలలోనూ ఏ కొలదిగానైనా అభివృద్ధి సాధింపబడుతుంది.

మకరం

(ఉత్తరాషాఢ 2 3.4, శ్రవణం ధనిష్ఠ 1,2)

మీ వృత్తి వ్యాపార, ఉద్యోగాలలో నిష్కారణంగా ఏవో చిక్కులు పొడసూపవచ్చు ఆర్థికమైన యిబ్బంది కూడా యీ వారంలో తప్పక పోవచ్చును ఏదో ఒక కారణంచేత మీమనస్సు ప్రశాంతిని కోల్పోయే పాపకాశమేకనబడుతున్నది. మీ ఆరోగ్య విషయంలో తగినంత జాగ్రత్త వహించటం చాలా అవసరం. కుటుంబ విషయాలలో కొలదిగా భేదాభిప్రాయాలు ఏర్పడినా వాటివల్ల మీకు ఎక్కువగా బాధపడవలసిన అవసరం ఉండదు. అప్పుడప్పుడు మీ కుటుంబములో కొన్నిసౌఖ్యహేతువులైన సంఘటనలుకూడా జరుగగలవు. కొన్ని విషయాలలో ఎక్కువ అనుకూలత కనుపించకపోవచ్చు. స్పెక్యులేషన్ ఏ మాత్రమూ శుభదాయకం కాజాలదు వారాంతంలో మీ యిబ్బందులన్నీ తొలగి మీ మనస్సుకు ఆనందోత్సాహాలు లభించగలవు, పారస్వత కళా సంబంధమైన వ్యాసంగంవల్ల మీ మనస్సుకు ప్రశాంతి లభించగలదు.

కుంభం

(ధనిష్ఠ 3 4 శతభిషం పూర్వాభాద్ర 1, 2, 3)

మొదటి మూడు రోజులు మాత్రమే ఏ విషయంలోనైనా మీకు అనుకూలమైన వాతావరణం లభిస్తుంది. మిగిలిన రోజులలో మీరు ఏదో విధంగా మనోవ్యథకు గురికాక తప్పదనే చెప్పాల్సి ఉంది. మీరేవైనా విషయాల్లో యిదివరలో తొందరపడి వ్యవహరించినట్లయితే వాటిని వెంటనే పరిదిద్దుకొని యితరులయొక్క అభిప్రాయాన్ని కోల్పోకుండా జాగ్రత్తపడటం అవసరం. మూర్ఖత్వంవల్ల మీ బంధువర్గంలోనూ, సమాజంలోనూ అవమానకరమైన పరిస్థితులను ఎదుర్కొనవలసి ఉండవచ్చు. ఈ వారంలో ఎక్కువ భాగంలో మీ కుటుంబ, ఆరోగ్య, ఆర్థిక పరిస్థితులు సంతృప్తికరంగా ఉండజాలవు స్త్రీ పురుష సంబంధమైన విషయాలలో ఏ కొలది తొందరపాటుగావ్యవహరించినా మీకు అపఖ్యాతి, అనారోగ్యపరిస్థితులు ఎదురుకాగల పాపకాశం ఉన్నది. పాధ్యమైనంతవరకూ పెద్దల అభిప్రాయాలకు వ్యతిరేకంగా మెలగకుండా మిమ్మల్ని మీరు కట్టడిలో ఉంచుకొనటం అవసరం

మీనం

(పూర్వాభాద్ర 4 ఉత్తరాభాద్ర,రేవతి)

సమాజంలో ఉన్నతస్థాయిని పాధించుకున్న వ్యక్తులవల్ల మీకు ఆసేక విధాల సహాయం లంభించే వీలు ఈ వారంలో ఉన్నది. మీ పేరు ప్రఖ్యాతులు, పలుకుబడీ, తగినంతగా వృద్ధి చెందటం చేత మీ మనస్సుకు పరిపూర్ణమైన సంతృప్తి లభించగలదని చెప్పాల్సి ఉంది మీ ఆర్థిక పరిస్థితి మీకు చాలా పోత్రాహాన్నిచ్చేదిగా ఉంటుందనటంలో సందేహంలేదు. మీ ఆరోగ్యం చాలా బాగుంటూ మీకు అన్ని విధాలా ఆనందాన్ని ప్రసాదించగలుగుతుంది. మీ వృత్తి వ్యాపార ఉద్యోగాలు త్వరితగతిని పురోగమించగలవు. కోర్టు విషయాలలోనూ, స్పెక్యులేషన్ లోనూ విజయం మీకే లభించగలదు. మీ బంధుమిత్రులు మీకు అన్ని విధాలా సహకారాన్ని అందించగలుగుతారు. మీ కుటుంబ విషయాలలో కూడా మీకు తప్పక సంతృప్తి లభించగలదు.

మీ ప్రశ్నకు జవాబు

1. ఎస్ దేవాసింగ్, ఆదిలాబాదు:- ఏప్రిల్ లో గాని, ఆగస్టులోగాని

కూపను

పేరు	....	....	....	....
జననస్థలము, సమయము తేదీ	....	....	....	....
ప్రశ్న ప్రాయుచున్న	....	....	....	....
సమయము, తేదీ	....	....	....	....
ప్రస్తుతపు వృత్తి, మరియు	....	....	....	....
చిరునామా	....	....	....	....
ప్రశ్న	....	....	....	....

(మీ జాతక చక్రము ఉన్నయెడల దీనితో జతపరచండి)

గమనిక: ఇన్స్టిట్యూట్ కార్యాలయానికి నేరుగా పంప ప్రార్థన

భారతదేశంలో చమురు నిక్షేపాలు

జవహర్ లాల్ నెహ్రూ తమ "ప్రపంచ చరిత్ర"లో ఇలా రాశారు: "చమురుకీ, పెట్రోలుకీ ప్రాధాన్యం పెరుగుతోంది. ఇది సామ్రాజ్యవాద విధానాలలో మార్పును తీసుకువస్తోంది. నిజానికి ఆధునిక సామ్రాజ్యవాదం ఒక్కొక్కప్పుడు 'ఆయిల్ ఇంపీరియలిజం' అని పిలువబడుతోంది.

ప్రపంచంలో మూడవ లభించే ప్రాంతాల విషయంలో ఇది నిజమే. చమురు దొరికే దేశాలలో చమురు కంపెనీలు ప్రభుత్వాలకు అతీతులైన ప్రభుత్వాలుగా వున్నాయి ఆకంపెనీల దుష్టప్రచారం ప్రభుత్వాలు నెలకొల్పబడుతున్నాయి, కూలదోయబడుతున్నాయి. ఆకంపెనీల చేతనే ఆర్థిక వ్యవస్థలు నిర్మింపబడుతున్నాయి, నాశనం గావింపబడుతున్నాయి.

"చమురు సామ్రాజ్యవాదం"లో ఇది ఒక అంశం మాత్రమే రెండవది చమురును దిగుమతి చేసుకునే దేశాలను అది తన ఇష్టం వచ్చినట్టు బెదిరించి దోచుకుంటోంది ఒక్కొక్క సంవత్సరమే గడచిన కొద్ది ప్రతి దేశ జీవితంలోనూ చమురుకు ప్రాధాన్యత హెచ్చుతోంది చమురు సరఫరా కాకుండా నిలించడం ద్వారా అంతర్జాతీయ వ్యాపార కూటములు ఏ ప్రభుత్వాన్ని అయినా పడేకాళ్ళబేరానికి రప్పించగలవు.

భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం లభించేటప్పటికి దేశంలో ఒకేఒక చమురు ఉత్పత్తి ప్రాంతం వుండేది. అదేఅస్సామ్‌లోని దిగ్బోయ్. అది పాలుకు 5 లక్షల టన్నుల క్రూడ్ ఆయిల్‌ను ఉత్పత్తి చేస్తూ వుండేది. అదే సమయంలో దేశానికి 25 లక్షల టన్నుల క్రూడ్ ఆయిల్ అవసరంవుండేది 1960వాటికి దేశంలో చమురు వాడకం ఎన్నో రెట్లు ఎక్కువ అయింది తత్ఫలితంగా భారతదేశం ఇతర దేశాలనుండి మూడె దిగుమతి కోసం పాలీనా 70 నుండి 100 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టవలసి వచ్చింది.

ఈ సందర్భంలోనే కీర్తిశేషులయిన భారత ప్రధాని, జవహర్ లాల్ నెహ్రూ భారతదేశం చమురు విషయంలో అనుసరించవలసిన విధానాన్ని రూపొందించారు. ఆయనిలా అన్నారు మన దేశంలోనే చమురు ఎక్కడ దొరుకుతుందో తెలుసుకోవడం, దాని ఆర్థిక పరిస్థితిని మెరుగుపర్చడం చమురుకోసం ఇతర దేశాలపై ఆధారపడకుండా స్వతంత్రంగా వుండటం మన కర్తవ్యం".

తొలి విజయాలు

కాని భారత దేశంలో మూడె ఎక్కడ దొరుకుతుంది? చాలా మంది విదేశీ నిపుణుల అభిప్రాయంలో భారత భూమిలో చమురు ఎక్కువలేదు. 1958 లో భారత దేశంలో చమురు కోసం సర్వే జరిపిన ఒక విదేశీ నిపుణుడు. "అయిల్ ఎండ్ గ్యాస్"అనే అమెరికన్ పత్రికలో వ్యాసం రాస్తూ, భారత దేశంలో ఏ ప్రాంతంలోనూ కూడా తగినంత చమురు దొరికే ఆశలు లేవు అన్నాడు. కాని భారత ప్రభుత్వంచే ఆహ్వానింపబడిన సోవియట్ నిపుణుల అభిప్రాయం అందుకు పూర్తి విరుద్ధంగా వుంది. చమురుదొరికే మండలం ఇరాన్ నుంచి బర్మావరకూ వ్యాపించి వుందనీ అందుచేత ఆ మండలం క్రిందికి వచ్చే భారత దేశంలోకూడా చమురు సమృద్ధిగాలభించక పోవడానికి కారణం లేదనీ వారి అభిప్రాయం వారి కోస్యం పరిణామైనదేనని రుజువైంది 1958 సెప్టెంబర్ నెలలో కాంబేలో మూడె నిక్షేపాలు కనుగొనబడ్డాయి. (తరువాత పరిశోధనలలో అక్కడ మూడె కంటే ఖనిజవాయువే ఎక్కువగా లభిస్తుందని తెలిసింది.) 196 మే నెలలో అంకేశ్వర్ వద్ద 1960 జూలైలో కలోల్ వద్ద 1960 డిసెంబరులో రుద్రసాగర్ (అస్సాం) వద్ద 1964 ఆగస్టులో జాఖ్వా (అస్సాం)వద్ద చమురు నిక్షేపాలు కనిపెట్టబడ్డాయి

సోవియట్ నిపుణులు యీ కొత్త చమురు నిక్షేపాలను కనిపెట్టడమేగాక 70 లక్షల టన్నుల మూడెకంటె ఎక్కువ రిజర్వులు వుండవని భావింపబడే దిగ్బోయ్, నహర్కాటియా (అస్సాం) ప్రాంతంలో 4 కోట్ల టన్నులు రిజర్వులున్నాయనికూడా తెలుసుకున్నారు.

చమురువిషయంలో స్వయం పోషకత్వాన్నింకా సాధించవలసి వున్నప్పటికీ భారత, సోవియట్ నిపుణులు చేస్తున్న ప్రయత్నాలు ఫలిస్తున్నాయి. అంకేశ్వర్‌లో చమురు లభించేదని తెలుసుకున్న 14 నెలలలోనే అక్కడ చమురు ఉత్పత్తి ప్రారంభింపబడింది. రోజుకు 200 టన్నుల ఉత్పత్తితో ప్రారంభమైన

ప్రీతపసింగ్ మాన్‌చందా

అంకేశ్వర్ చమురు పరిశ్రమను ఇప్పుడు రోజుకు 2800 టన్నుల చమురును ఉత్పత్తి చేస్తోంది అంతర్జాతీయమార్కెట్‌లో ఇప్పుడు క్రూడ్ ఆయిల్ కున్న ధర ప్రకారం (టన్ను 82రూపాయలు) అంకేశ్వర్ పరిశ్రమ రోజుకి 18 లక్షల 46 వేల రూపాయల విదేశీ మారకాన్ని పొదుపు చేస్తూంది.

అభివృద్ధికి అవకాశాలు

భారత దేశంలో చమురునిక్షేపాలను కనిపెట్టడానికి మంచి అవకాశాలున్నాయి, భారత దేశంలో భూగర్భ పరిశోధనలు జరిపిన సోవియట్ నిపుణుల అభిప్రాయం ప్రకారం ఇక్కడ మూడె నిక్షేపాలుండడానికి ఎక్కువ అవకాశం వుంది.

ఉదాహరణకు ఎకడమీ ఆఫ్ సయన్స్ ప్రోఫెసర్ భారతదేశంలో, ముఖ్యంగా పశ్చిమ ప్రాంతంలోనూ గంగానది లోయలోనూ చాలా చోట్ల మూడె దొరుకుతుందనే అభిప్రాయం వెల్లడించారు.

సోవియట్ అనుభవాన్ని బట్టి హిమాలయ పర్వతాలకు దక్షిణాన వున్న ప్రాంతంలో చమురు సమృద్ధిగా లభించేప్రదేశాలున్నాయని గట్టిగా చెప్పవచ్చు. యూరల్ పర్వతాలలోను నైరీయర్‌లోను జరిపిన పరిశోధనలలో సోవియట్ నిపుణులకు భారతదేశంలోహిమాలయాలకు దక్షిణాన వున్నలాంటి భూమి పొరలలాంటివే కనిపించాయి. అటువంటి ప్రదేశాలలో మూడె దొరకడం చాలా కష్టంగా భావింపబడుతూ వుండేది. కాని సోవియట్ నిపుణులు అవలంబించిన పరిశోధనలు పద్ధతులు సోవియట్ భూగర్భశాస్త్రజ్ఞులూ ఇంజనీర్లూ అభివృద్ధిచేసిన డ్రిల్లింగు పద్ధతులూ అలాంటి ప్రదేశాలలో మూడె నిక్షేపాలను తవ్వితీయడంలో అద్భుతమైన విజయాలను సాధించాయి.

భారత ప్రభుత్వపు చమురు, ఖనిజవాయు కమిషన్‌లో చాలా సంవత్సరాలనుండి పనిచేస్తూన్న సోవియట్ నిపుణుడు డాక్టర్ కాలినిన్ అభిప్రాయం ప్రకారం చమురు లభించడానికి కావలసిన భూగర్భ పరిస్థితులన్నీ భారత దేశంలో వున్నాయి. ఆయన అభిప్రాయంలో గంగా మైదానంలో ఎక్కువ మూడె లభించవచ్చు.

అదేగాక బంగాళాఖాతంలోనూ, అరేబియా సముద్రంలోనూ తీరానికి దగ్గరలో చమురులభిస్తుందని తెలుసుకోబడింది అక్కడ. తీరానికి దగ్గరలో సముద్రపు అడుగున చమురు ఖనిజవాయువు వున్నాయని తెలిపే మట్టు పేరుకుని వుంది. సోవియట్ నిపుణుల అభిప్రాయంలో యీ మట్టు మెక్సికో సముద్ర శాఖలోవుండే మట్టును చాలావరకు పోలీవుంది ప్రపంచంలో మూడె సమృద్ధిగా లభించే ప్రాంతాలలో మెక్సికో సముద్రశాఖ ఒకటి ఈ సందర్భంలో బంగాళాఖాతంలోనూ, అరేబియా సముద్రంలోనూ సోవియట్ పీస్మెన్ వెక్ "ఎకడమిక్ ఆర్కాంజిలిస్కీ" జరిపిన పరిశోధనలు సోవియట్ నిపుణుల అభిప్రాయం పరిశోధనేనని రుజువు చేశాయి భారత దేశంలో చమురు లభించే ప్రాంతాలు సముద్రంలోకి కూడా వ్యాపించి వున్నందువల్ల దానికోసం తీవ్రమైన పరిశోధన జరగాలని కూడా డాక్టర్ కాలినిన్ చెప్పారు.

ఇటీవల సోవియట్ నిపుణులు అండమాన్, నికోబార్ దీవులలో ప్రాథమిక సర్వే జరిపారు. ఆ దీవుల లో కూడ చమురు, ఖనిజ వాయు నిక్షేపాలు దొరుకుతాయని వారెంతో ఆశతో వున్నారు. ఆ ప్రాంతాన్ని సర్వే చేసి వచ్చిన తరువాత డాక్టర్ కాలినిన్ ఆ దీవులలో చాలా మంచి చమురునిక్షేపాలున్నాయనే అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చారు. ఇంకా విస్తృతమైన సర్వే జరుపవలసిన అవసరం వుంది.

చమురుకోసం జరిపిన పరిశోధనలో భారతదేశం ఇంతవరకు అదృష్టవంతురాలనే చెప్పాలి. గుజరాత్ ప్రాంతంలో తవ్వబడె మూడెబావులు ప్రపంచంలోని ఉత్తమమైన బావులలో కొన్ని అవుతాయి. కాని భవిష్యత్తులో, భారత దేశం పరిశోధనను తీవ్రం చేయాలి. ఎక్కువ మూడెబావులు తవ్వాలి సోవియట్ భూగర్భ శాస్త్రజ్ఞుడైన ఎకడమిషియన్ లోగ్వనోవ్, ఇటీవల సోవియట్ భూమి రౌండ్ టేబుల్" సమావేశంలో చెప్పినట్లు ఒక ప్రాంతంలో మూడె దొరుకుతుందా లేదా అని తెలుసుకోటానికి ముందు వేలకొలది రంధ్రాలు వేసి చూడాలి. కాని ఒక విషయంమాత్రం నిజం. ఇదివరలోవున్న అభిప్రాయాలకు భిన్నంగా భారత దేశంలో మూడెలభించే ప్రాంతాలు చాలా వున్నాయని, సోవియట్ నిపుణులూ, వారితో కలిసి పనిచేస్తున్న భారతీయ మిత్రులూ రుజువుచేశారు. ఇటీవల జరిగిన భారత-సోవియట్ సంయుక్త పరిశోధనలు, మూడెలభించే ప్రాంతాలను మరింత విస్తృతపర్చాయి. ఈ అనుభవాన్నంతటినీ భారతదేశమే వినియోగించుకోవాలి.

పతిత - పావని

(శివ పేజీ తరువాయి)

తన కృతజ్ఞతకుపమానించేది.

ఆవాడు ఆదివారం రాధ వంటలో నిమగ్నమై ఉంది. బయటనుంచి వస్తూనే క్రోధపుడు ఉత్సాహంతో "రాధా!" అంటూ లోపలికి ప్రవేశించాడు. రాధ వంట గది మంచి ఆతృతతో ఎదురు వచ్చింది

"మొదటిజీతం అందుకున్న డబ్బుతో మనం ఈ రోజు సరదాగా బులాజికల్ పార్కుకు వెళ్లాలి."

"రానంటే మాత్రం విడిచి పెడతారా!"

"కానని అనవని వాకు తెలుసుగా."

అతని ఉత్సాహాన్ని తగ్గకుండా తిలకిస్తున్న రాధ అతని విశాల హృదయానికి అతడణంలో కృతజ్ఞత చెప్పుకుంటూ ఉండలేక పోయింది."

"ఇప్పుడే కాదు జన్మ జన్మాలకు మీ మాటకు ఎదురు చెప్పలేను. మీ త్యాగం హృదయ సౌకర్యమైన గుర్తుకు వచ్చిన ప్పుడల్లా మీ వంటి వారు వాకు పతిగా లభించినందుకు మనస్సుఆనందంతో పరవశం చెందుతుంది. నా జీవిత ఉద్ధారకులు".

"ఎప్పుడూ అవే మాటలా రాధా! నీవా విషయాలు మరచిపోయేలాలేవు"

"ఎలా మరువ గలను చెప్పండి"

"రా గతంమర్చి పొమ్మని ఎన్నిసార్లు చెప్పాను" కృతజ్ఞత వల్ల చక్కిళ్ళపై కారిన కన్నీటిని తుడుస్తూ అనునయించాడు.

* * *

కొన్ని నెలలు గతించాయి. మాధవునికి ఆఫీసులో మిత్ర బృందం ఎక్కువైంది కొంత మంది పన్నిహిత మిత్రులు తన ఇంటికి రావటం కూడా ప్రారంభమయింది సహజసౌందర్యవతి అయిన రాధ నగర వాతావరణంలో వాగరిక వనితా రూపాన్ని సంతరించుకోవటంతో ఆమెలందం ద్విగుణీకృతమై చేదీవ్యమానంగా ప్రకాశిస్తుంది రాధను చూసిన మాధవుని మిత్రులు ఆమెపొకు మార్యాన్ని, మాధవుని అదృష్టాన్ని స్తుతించని రోజులేదు.

మూర్తినుండి అప్పుడప్పుడు మాధవ కృష్ణకు ఉత్తరాలు వస్తూనే ఉన్నాయి. వారి మాతన దాంపత్య విషయాలను మూర్తికి వివరిస్తూవేఉన్నాడు మాధవుడు జవాబులు. వారి ఆదర్శ దాంపత్యానికివాకులర్పిస్తూనేఉన్నాడు మూర్తిలేఖా వాహినిలో. ఎలాఅయినా ఒకసారి హైదరాబాద్ వచ్చి తమ అతిథ్యం స్వీకరించాలని పంపుకున్నాడు అహ్వానాన్ని ఉభయులూ. సమయం వచ్చినప్పుడు తప్పక వస్తానని జవాబు వచ్చింది మూర్తి నుంచి.

* * *

శశిధరుడు హైదరాబాద్‌లోనే ఒక ప్రైవేట్ కళలో పనిచేస్తున్నాడు అక్కడ పలచగా, ఎర్రని మేనిఛాయతో ఆకర్షనీయంగానే ఉంటాడు. ఒకవైపు ఉంగరాల జుట్టు అతని రూపాన్ని మరింత మెరుగు పరుస్తుంది. అతనివస్త్రధారణను బట్టి విలాస పురుషుడనీ, స్త్రీ వ్యామోహుడనీ అవగతమవుతుంది. నీళ్ళ ప్రాయంగా ధన దుర్వినియోగంలో పెట్టేంది వేరు. ఏ మార్గమైనా డబ్బు సంపాదించటం,విలాసంగా జీవించాలా లేకుండా ఖర్చుపెట్టటమే అతని పరమావధి. స్త్రీలను లొంగదీసుకొనే సంభాషణా పటిమలో అందెవేసిన చెయ్యి.

మాధవుడూ, రాధా సాయం సమయంలో వాహ్యాళికి టాంకుబండ్ మీదకు వచ్చిన దృశ్యం చూసిన శశిధరుడు వారికి తెలియకుండానే వారిని అనుసరించాడు. మొత్తం మీద వారి ఇల్లును గుర్తు పెట్టుకుని కాని వారిని విడువ లేదు.

మరుసాడు మాధవుడు ఆఫీసుకు వెళ్లిన తర్వాత రాధ అన్నంతిని పాదాన్లు పట్టుకుని, తన మెట్టిక్ పుస్తకాలు ముందు పేనుకు కూర్చున్నది.

తలుపు కొడుతున్న చప్పుడుతో సంతయిస్తూనే తలుపుతీసి తీయటంతోనే అచేతనా స్థితిలో నిలబడి పోయింది కొన్ని క్షణాలు శశిధరుడు రాధ తలుపు తీయగానే ఇంటిలో ఎవరూ లేరన్న ధీమ

చిత్రభూమి

చలన చిత్రోత్సవం నేర్పిన గుణపాఠాలు

(గతవారం తరువాయి)

అభినయంలోకాని చిత్ర నిర్మాణంలోకాని ఒక అనిర్వచనీయమైన ఆనందాన్ని కలిగిస్తూ ఒక ఉత్తమ కవితాఖండాన్ని చదివిన అనుభూతి వంటిది ఇటాలియన్ చిత్రం "యంగ్‌నస్" (పడుచు వయ్యాసిని) కలిగించింది. దీనికి కూడా ఒక బహుమతి యిచ్చారు. దీనిలో నలభై యేండ్లు నిండిన యాంటోనియో అనే ఉద్యోగి రోజూ ఒకపడుచు అమ్మాయిని బస్‌స్టాప్‌లో చూస్తాడు. ఆమెతో పరిచయం ఏర్పరచుకొని పెండ్లి చేసుకోవాలని నిశ్చయం చేసుకొంటాడు. కాని అతనిని ప్రేమించే "అన్నా" అనే మరొక యువతి ఉంటుంది. ఆమెను విడిపించుకోవాలి. ఈ పడుచుఅమ్మాయి 18 యేండ్ల పిల్ల. తనతో వివాహం చేసుకోవడం, సాధ్యమా? ఈప్రశ్న వాళ్ళిద్దరినే కాదు. ఆపిల్ల తల్లిదండ్రులను కూడా బాధిస్తుంది. ఆ అమ్మాయి చెప్పకుండా మరొకచోటికి బదిలీ చేయించుకొంటుంది యాంటోనియోవాళ్ళూరు వెళ్ళి తల్లిదండ్రులతో ప్రస్తావిస్తాడు. వాళ్ళు ఈ పెళ్ళికి ఒప్పుకుంటారు. తరవాత అతడు తన పడుచుపిల్ల దగ్గరికి వెళ్తాడా? ఈప్రశ్నతో చిత్రం ముగించారు.

ఈ చిత్రం ఒక భావగీతిక లాగున మనోహరంగా ఉన్నది. ఇటలీ తర్వాత ఇలాంటి చక్కని చిత్రాలు తీసిన దేశాలు పోలెండు, స్వీడన్, జపాను. పోలియోగూర్చి మంచిఉత్కంఠకలిగించే చక్కనిచిత్రం "నేనే బ్రతుకగలితేనా?" అనే శీర్షికతో తీశారు. దీనికి యోగ్యతాపత్రం యిచ్చి పత్కరించారు. ఒకఅటవీ అధికారి తనకు సంబంధంలేక పోయినా పోలియో రాకుండచేసే మందుతయారు చేయించి అది ప్రచారంలోకి తెస్తాడు. దీనికి వాడిన డాక్టర్ ముందు తన బిడ్డ మీదనే వాడి మంచి ఫలితం సాధిస్తుంది. పోలియోరోగి అయిన ఆ మె మరది విషాదగాథతోపాటు, ఆ మందు ప్రచారంలోకి తెచ్చిన విలేఖరి ప్రేమ కథను జోడించి యీ చిత్రాన్ని చాల మనోహరంగా తయారు చేశారు. జపాను నుండి మొత్తం 6 చిత్రాలు వరకు వచ్చాయి వానిలో ఒక రిక్షావాడి కరుణగాథ చిత్రించే రంగుల చిత్రం ఉత్కృష్టంగా ఉంది. దీనికి 1963 వెనీస్ ఉత్సవాలలో ప్రథమ బహుమతి వచ్చింది.

ఇలాగే ఒక నర్తకి జీవిత గాథలోని విషాద ఘట్టాలు చిత్రించే మరొకచిత్రం కూడ ఒక చలన చిత్రోత్సవంలో బహుమతి పొందింది. మేక్ బెత్ కథవంటి కథ గల-రక్త సింహాసనం అనే చిత్రము ఒక వెత్తబండి వానిని జాలితో ఆదరించే గృహిణి గాథ చిత్రించే 'ఆమె-అతడు' అనే చిత్రము. అద్భుతంగా ఉన్నవి. విలాడంబరంగా పెద్ద విశేషాలు లేని కథలతో జీవితాన్ని ఉన్నదున్నట్టు చిత్రించే జపాను చిత్రాలు చూచి నేర్చుకోవలసిన గుణపాఠాలెన్నో ఉన్నవి. అదేవిధంగా తక్కువ జనంతో, చిన్న కథతో స్టూడియో సెట్టుల అడంబరం లేకుండా. ఎంతో క్లుప్తంగా చక్కని చిత్రాలు తీసిన నేర్పు పోలెండు చిత్రాలలో కనిపిస్తుంది. "నీటిలో పోటు" "ఒకరాత్రి" "గతంలోని కాఫీహౌటల్" అనే చిత్రాలలో చక్కని నైపుణ్యము అభినయములోను చిత్ర నిర్మాణములోను కూడ ప్రస్ఫుటమయింది.

రష్యానుండి వచ్చిన రెండూ చిత్రాలలోను డాన్ నదీతీరపు కథ ఒకటి హామ్లెట్ కథ ఒకటి అభినయంలో అగ్రతాంబులాలన్ని గైకొన్నది. అమెరికా నుండి రెండూ చిత్రాలు వచ్చాయి. కాని వాటిలో ఏవిధమైన కౌశలమూ కనిపించలేదు. ఆర్మీనియా దేశంలో టర్కీ ఆక్రమణ జరిగిన తరువాత ఆదేశీయులు అమెరికా వచ్చి అక్కడ కాలు పెట్టిన గాథమా చిత్రించే "అమెరికా అమెరికా" అనే చిత్రం ఆనాటి కష్టాలను చిత్రించింది మరొక చిత్రంలో బ్రెజిల్ దేశపు సముద్రగాథ చిత్రితమయింది. దీనిలో ఒక గోపాలుడు సాగర కన్యను ప్రేమిస్తాడు. పెళ్ళిచేసుకోబోతే వచ్చిన ఆటంకాలు. అభ్యంతరాలు ఈ చిత్రంలో చిత్రించారు. ఇది అమెరికా సంతగా తీసిన చిత్రంకాదు. మరొక మంచి చిత్రం లేక బ్రెజిల్ తీసిన ఈ చిత్రాన్ని అమెరికా తరపున పోటికి పంపించారు. ఇది ఎవరినీ ఆకర్షించలేక పోయింది. సినిమాపరిశ్రమలో ప్రపంచం అంతటికీ ప్రథమగణ్యతచెందినఅమెరికా నుండి ఒక్క చిత్రమూ భారతీయచలన చిత్రోత్సవంలో ప్రముఖస్థానం పొందకపోవడం ఆశ్చర్యంగానే ఉంది.

బ్రిటన్ విషయంలో ఆమాటఅనడానికి వీలులేదు. బ్రిటన్ నుండి వచ్చిన చిత్రాలు మూడు. నాలుగుకూడా చేదు యుద్ధానికి కింగ్‌డమ్‌లు ఫిల్ముకళలు చేస్తున్న క్రొత్త ప్రయోగాలను తెలుపుతూ ఉన్నవి. ముఖ్యంగా "టామ్‌జోన్స్" అనే వర్ణచిత్రం అన్నివిధాలుగాను అగ్రశ్రేణి చిత్రమనవచ్చును అభినయంలోను, ఆటాటి తీవిక చిత్రణంలోను, అద్భుత సాంకేతిక నైపుణ్యంలోను కూడా ఈచిత్రంఅనేకవిధాలఅగ్రగణ్యత నందుకొన్నది. బ్రిటిష్ చిత్రం "గన్స్ ఎట్ బటాసీ" పోటికి వచ్చినది. ఇది కేవలము ఒక బ్రిటిష్ వీరయోధుని కార్యదీక్షను చిత్రించిందితప్ప మరి యేవిధమైన ఇతర విశిష్టగుణాలను రుజువు చేయలేదు. పోటికి కాకపోయినా ప్రదర్శనకోసం వచ్చిన చిత్రాలు టామ్‌జోన్స్ "శనివారం రాత్రి ఆదివారం ఉదయం" పర్సెంట్ లాల ఉత్తమచిత్రాలు. "శనివారం రాత్రి" ఒక ధ్వనిరూపకమైన చిత్రం. ఆర్థర్ అనే పరివాడు తన జీవితంలో ఏదీ "సీరియస్"గా తీసికోడు. మధువుతోను మగువలతోను చెలగాటాలాడుతూ తన జీవితంలో ఆటవిడుపులాంటి శనివారంరాత్రి గడపుతాడు. చేయకూడనివి చేస్తాడు. ఆదివారం ఉదయం వస్తుంది ఆ మేలుకొలుపుతో బ్రతుకులో మేలుకొంటాడా ఈ చిత్రాన్ని చాల సున్నితంగా సుకుమారంగా నిర్మించి నేటి కార్మిక వర్గంలోని ఆశయాలు ఆదర్శాలు చక్కగా నిరూపించారు. చక్కని చిత్రం బ్రిటన్ తర్వాత చెప్పుకోదగిన సినిమా పరిశ్రమగల దేశం ఫ్రాంసు. సాంకేతికంగా ఈ దేశంలో ఫిలిమ్ పరిశ్రమ సాధించిన విజయాలు మరి యే దేశమూ సాధించ

శ్రీవాత్సవ

లేదు కథా చిత్రాలలో చాల ధ్వని ప్రధానమైన చిత్రాలు ప్రయోగాత్మకంగా గొప్పవైన దెక్కట్లు తీస్తూనేఉన్నారు కాని మన ఫెస్టివల్‌లో చూసిన మూడు నాలుగు చిత్రాలు స్టంట్సులోను టైటింగ్‌లోనుతమిళ హిందీ చిత్రాలను జ్ఞాపకం చేసేదిగా ఉన్నవి. మ్యాన్ ప్రయ్‌రియో అనే చిత్రంలో మూడు రాతి విగ్రహాలలో ఇమిడియున్న మూలనిధి రహస్యం బయలుపెట్టడంలో అపరాధ పరిశోధక చిత్రం లాగువ మోటారు కారుల వేటలోను, ఆకాశపు గంతులలోను నడచింది. అలాంటిదే మరొక వర్ణ చిత్రం ఫాంటమ్ అనే గజదొంగ ముమగు తొడుగులతో కావలసిన ఆకృతి ధరించి, బందిపోటు దొంగతనాలు, బూటీలు చేసిన కథ చిత్రిస్తుంది దీనిలో పోలీసు అధికారులను అణచివేసిన పద్ధతివాస్యమునుకలిగించేదిగాకూడ ఉన్నది. ఇంకొకచిత్రం అంబరెల్లాస్ ఆఫ్ షెర్ బార్గ్ అనేవంగితచిత్రం. ఒకయువతికి ఆమెను ప్రేమించిన యువకునికి మధ్య నడిచిన ప్రణయగాథ పలించకపోతే ఆమె యింకొక యువకుని, ఈతడు మరొక యువతిని వివాహం చేసికొని స్థిరపడడం కథగా తీసికొన్నది. చిత్రీమంతా పాటలతోనే నడచిన యీ సినిమాలో రంగులదృశ్యాలుమనోహరంగా ఉన్నవి. దీనికి వెనీస్ ఉత్సవాలలో 1964కి ప్రథమ బహుమతి లభించింది

ఇంక ఇతరదేశాలలో ఈజిప్టునుండి వచ్చిన చిత్రం, పర్కాకుండి వచ్చిన చిత్రము, బల్గేరియా యుగస్లేవియాల నుండి వచ్చిన చిత్రాలు బాగానేఉన్నవి. ఇద్దరు సైనికులు-చిన్న పిల్లలను వెంటపెట్టుకొని వారిదేశంలో తల్లిదండ్రులకు తిరిగి వప్పగించే మార్గంలో శత్రువులతో తలపడి చేసిన సాహసకృత్యాలు చిత్రించిన యుగస్లావియాచిత్రం ప్రేమసంఘర్షణ లేకపోయినా ఎంతో విషాదం కలిగించేదిగాఉన్నది. స్వీడన్ నుండి వచ్చిన చిత్రాలలో 'హేమంతశాంతి' అనేది డైరెక్టర్ ప్రతిభ ప్రతి అడుగున ద్యోతకం చేస్తూ ఉన్నది. అణ్వస్త్ర భయంవలన కలిగే అపాయాలను అతి దారుణంగా వర్ణించిన యీ చిత్రంలో డైరెక్టర్ ఇంగ్‌మార్ బెర్గ్‌మన్ అద్భుత చిత్రసృష్టి చేశాడు. ఒక ఆదివారం, చర్చిలో ప్రార్థన చెయ్యాలని మత గురువు బయలుదేరుతాడు. ఆవేళ వైనా అణుశాంతి ప్రయోగిస్తుందని వదంతి పుడుతుంది. అది విని చేపలుపట్టే బైస్తవాడు భయకంపితుడవుతాడు. అతని భార్య ధైర్యం కలిగించి చర్చికి పంపిస్తుంది భయోత్పాతంవల్ల అతడు ప్రాణం విడుస్తాడు. ఈ వార్త అతని భార్యకి చెప్పాలి. మత గురువు బయలుదేరి వస్తూ ఉంటే. అతని కూడ పంతు అమ్మ వస్తుంది. ఏమైనాసరే చర్చికి వెళ్ళి ప్రార్థన చెయ్యాలి. వాళిద్దరూ కలిసి ప్రవేశిస్తారు. అక్కడ ఎవ్వరూ ఉండరు అయినా భక్తి శ్రద్ధలతో ప్రార్థన చేస్తారు ఆ ప్రార్థనయే బ్రతుకుమీద విశ్వాసం కలిగిస్తుంది. ఈ చిత్రాన్ని చూపడంలో దర్శకుడు తన ప్రతిభ ప్రతి చట్రంలోను నిలుపుకున్నాడు స్వీడన్ నుండి వచ్చిన మరొక చిత్రం. ఒక కసాయివాడు తనకంటె పాతికేళ్లు చిన్న అయిన పడుచుపిల్లతో జరిపిన ప్రణయం. దీనిలో విశేషం లేకపోయినా ఈ మోటు సరసాన్ని చూడటానికి జనం విరగబడి వచ్చారు. టిక్కెట్లు దొరకలేదు. జర్మనీనుండి వచ్చిన చిత్రాలలో నాజీదురంతాలను వర్ణించే ఒక సినిమా చాల భయానకంగా ఉన్నది. మరొకటి 'దివిజిట్' అనే నాటకానికి చిత్రీకరణ దీనిలో ప్రసిద్ధనటి మణి ఇంగ్రిడ్ బెర్గ్‌మాన్ అద్భుతంగా అభినయించింది. ఒక ధనవంతురాలయిన జమీందారిణి తన గ్రామం విడిచిపెట్టి 20 యేండ్ల తర్వాత ఆ గ్రామంవచ్చి-పదిమిలియను డాలర్లు గ్రామస్తులకు మరో పది మిలియన్ డాలర్లు గ్రామానికి ఇస్తానని ప్రలోభపెడ్తుంది. అయితే దానికి బదులు అన్యాయంచేసిన ఒక దుర్మార్గుని శిరస్సు ఖండించి ఇమ్మని కోరుతుంది. ముందు వెనుకాడినా, ఆ శిరస్సు ఇవ్వడానికి ఆ గ్రామస్థులు ఒప్పుకుంటారు. చివరికి ఆమె తనిని తమించి వివిధమైన శిక్షకూడ విధించకుండగనే వెళ్ళిపోతుంది అభినయంలో అత్యంత చాకచక్యం చూపిన ఈ చిత్రం ప్రేక్షకులను ముగ్ధులుగా చేసింది.

ఇతర దేశాలనుండి వచ్చిన చిత్రాలలో హాంగ్ కాంగ్ నుండి వచ్చిన 'లవర్స్ రాక్' చాల చక్కని చిత్రం. ఇద్దరు పురుషులు ప్రేమించిన స్త్రీ ఆడి మూడు స్తంభాలాట అయినా. మలయాలోని ఒక రేవుపట్టణంతో పడవవాళ్ళ జీవితాన్ని చిత్రించే ఈ వర్ణచిత్రం ఎంతో మనోజ్ఞంగా ఉన్నది.

షార్ట్సులో - చాల చక్కని చిత్రాలు వచ్చాయి. అంతర్జాతీయ వ్యాయస్థానం గూర్చిన చిత్రం 1, 2 3అని అంకెల చరిత్ర తెలిపే చిత్రం. 'హ్యూమన్ డచ్చ్' అని సర్రియనిస్టు దృశ్యాలతో తీసిన చిత్రాలు పోటికి కాకపోయినా ప్రదర్శన నిమిత్తం యెన్నిక

(మిగతా 4వ కాలంలో)

పద్మశ్రీ వారి "ప్రేమించుచూడు"లో కాంచన, జగ్గయ్య

"రహస్యం"లో మల్లాది వారి నాలుగు పాటలు

లలితాశివజ్యోతి వారి ఈస్ట్‌మన్ వర్ణ చిత్రం "రహస్యం"లో మల్లాది నాలుగుపాటలు వ్రాశారు. పాటలో రెండింటి రికార్డింగ్ పూర్తిఅయినది. "తిరుమలపురివాసా, దివ్య మందహాసా" అనే పాటను ఘంటసాల మనోహరంగా పాడారు. ఘంటసాల,కోమల,వైదేహి, పద్మ, సరోజిని కలిసి "లలితాభవ నిలయ" అనే దేవీస్తోత్రాన్ని పాడారు. "శ్రీ లలితాశివజ్యోతి" అనే దేవీస్తోత్రాన్ని "ఆనందకృష్ణ" అనే తత్వాన్ని త్వరలో రికార్డుచేస్తారు.

"ఛండీస్తోత్రం" లోని "యాదేవి మధుకైట..."కుమారస్వామివంచరశ్శాపళినుండి "షడాననం చందనలిప్తగాత్రం" అనేరెండు శ్లోకాలను మాధవ పెద్ది భావయుక్తంగా చదివారు.

నటీనటవర్గం; ఎ. నాగేశ్వరరావు. ఎస్వీ రంగారావు, గుమ్మడి, కాంతారావు, రేలంగి, రమణారెడ్డి, నాగయ్య బి, సరోజాదేవి. జి. వరలక్ష్మి, గిరిజ. మార్యకాంతం కాక మరి ఆరుగురిని నియమించుకోవలసివున్నది

పాటలన్నీకూడా మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రివే. సంభాషణలు సదాశివబ్రహ్మం కళ టి. వి. ఎస్. శర్మ. ఫోటోగ్రఫీ పి. ఎల్. రాయ్. సంగీత దర్శకత్వం ఘంటసాల, నృత్యాలు, వెంపటి దర్శకుడు వేదాంతం రాఘవయ్య.

ఈ చిత్రంలో ఒక విశేషం 15 నిమిషాలపాటు సాగే కూచిపూడి భాగవతం భారియెత్తున నిర్మాణమవుతున్న ఈ చిత్రం ఉగాది ప్రాంతంలో పెట్ల మీదకు వెడుతుంది. ఈ చిత్రాన్ని చిరస్మరణీయం చేయాలని నిర్మాత శంకర్ రెడ్డి ఆశాంతిస్తున్నారు.

* * *

నిర్మాతగా జాయ్‌ముఖర్జీ

సంవత్సరాది రోజున జాయ్‌ముఖర్జీ తన స్వంత నిర్మాణాన్ని ప్రారంభించారు. దానికి అయనే దర్శకత్వం వహిస్తున్నారు.

మాంగల్యమే మగువధనంలో ఎస్. వి. రంగారావు

"మాంగల్యమే మగువ ధనం"

శ్రీనివాస్ ఆర్ట్ ప్రొడక్షన్స్ వారి సాంఘిక చిత్రం మాంగల్యమే మగువ ధనం ఫిబ్రవరి 19వ తేదీవాడు జంటనగరాలలో మూడు థియేటర్లలో విడుదలవుతున్నది.

సమీక్ష:

ఉయ్యాల-జంపాల

"యవ్వనం ఊయలలాంటిది. నిగ్రహం ఉంటే నింగినీ తాకవచ్చు. తొట్రుపడితే నేలనూ కూలవచ్చు. ఎలాంటివారికైనా వయసులో మనసు "ఉయ్యాల జంపాల"లా ఊగడం సహజం".

ఈ సందేశాన్ని అనుపమ చిత్ర "ఉయ్యాల - జంపాల"దర్శకుడు చేసిన ప్రయత్నం సఫలమైంది. ఈ చిత్రంలో ఎక్కువభాగం పల్లెటూరి వాతావరణంలోనే ఔట్ డోర్ షూటింగ్ జరిగింది ఏ హంగులూ లేకుండా నిరాడంబరంగా నిర్మాత, దర్శకుడు ఇటువంటి పాంఘిక చిత్రాన్ని ప్రేక్షక లోకానికి అందచేశారు

ఒకే కడుపున పుట్టకపోయినా చిన్నప్పటి నుంచీ మధు, రవి స్నేహం అన్నదమ్ముల్లా పెరిగారు. అయితే జీవితంలో ఇద్దరి అభిరుచులు భిన్నాలు. తిరువాళ్ళలో వేర్వేరు పందర్భాలలో మధు, రవి వల్లె పడుచు శశిరేఖతో కారణ పడతారు. అదృష్టం కలసివస్తే ఆ అమ్మాయినే వివాహమాడి సుఖిస్తానని రవి అంటాడు. తనకు కారపడ్డ అయువతి శశిరేఖనని మధుకు తెలియదు. స్వభావసిద్ధంగా "అందిన పుష్పాన్ని ఆఘ్రాణించి విడిచిపెయాలి. నిజంగా ఆ అమ్మాయే తిరిగి కళ్ళబడితే తనదే సరైన మార్గమని నిరూపిస్తా"నని మధు సవాల్ చేస్తాడు. అంతకుముందే ఎందరో కన్యలను మోసంచేసి వారిని వాళ్ళనం చేస్తాడు మధు. అట్టివారిలో సుశీల ఒకతె. తన పేరురవి అని తనకన్నుడు పేరు చెప్పి అనాథాశ్రమంలో ఉన్న సుశీలను పెండ్లి చేసుకుని ఆమెకు ద్రోహంచేస్తాడు లేనిపోని చాడీలు చెప్పి రవిని ఇంట్లోనుండి వెళ్ళగొట్టిస్తాడు. తంతాలు పన్ని రవిప్రేమించిన శశిరేఖను వివాహం చేసుకోవడానికి కుయుక్తులు పన్నుతాడు. అయితే చివరికి మధు ద్రోహబుద్ధి వెల్లడై అతని అన్యాయాలూ ఆక్రమాలూ అంతమౌతాయి. చివరకు మధు సుశీలను, రవి, శశిరేఖలు ఒకటై కథ సుఖాంతమౌతుంది.

చిత్రం చాలా నిడివైనదైనా విసుగు పుట్టదు. పెండ్యాల సంగీతం, హిందీ సినీ టలు కాలేలు, పాశ్చాత్య సంగీతధోరణులూ కనిపించి నా మొత్తం మీద బాగుంది. ఆరుద్ర వ్రాసిన పాటలు చాలా బాగున్నాయి. ముఖ్యంగా జాలి మురళీకృష్ణ పాడిన నేపథ్యగానం "నీటిలోన తెరటాలు-పరువిడిచిపోవు" అన్న పాట ఘంటసాల, సుశీల పాడిన "కొండగాలి తిరిగింది-గుండె వూసులాడింది." అన్న పాట చాలా బాగున్నాయి. ఛాయాగ్రహణం, శబ్దగ్రహణం పరవాలేదు.

"పిక్నిక్ నైట్"లో అక్కడక్కడ లోపాలున్నాయి. నటన విషయంలో అగ్రతాంబూలం గుమ్మడిదే. కృష్ణకుమారి, జగ్గయ్య, ప్రభాకరరెడ్డి, వాసంతి. బాగా నటించారు. మీనాకుమారి. మార్యకాంతం, రమణారెడ్డి, నటనలు పాత్రోచితంగాఉన్నాయి. చలం హాస్యం బాగున్నా అతని నటనా పొమ్మన్నాన్ని పూర్తిగావినియోగించుకోవడం జరగలేదనక తప్పదు. మొత్తం మీద మంచి చిత్రం.

ఇప్పుడు ఈ చిత్రం జంటనగరాలలో అలంకార్, జమరుద్, థియేటర్లలో నడుస్తున్నది.

కృష్ణమూర్తి

పతిత-పావని

(శివ పేజీ తరువాయి)

లేనప్పుడు ఏమవుతుంది. నిన్న మనల్ని వాడు అనుసరించటం ఏమీ తెలియని వాడిలా పసిగట్టటంవల్ల ఇలా సమయానికి రాగలిగాము. ఇకనీకొచ్చిన భయం లేదు." ధైర్యం చెప్పబోయాడు.

"అది కాదండీ! అదుర్మార్గుడు.... ఒక్కతుణం అలస్యమైతే మీకన్యాయం జరిగిపోయేది...." అతి కష్టంమీద రోదనలో నమ్మితమై వినవచ్చాయి ఆ మాటలు.

"పిచ్చిదానా! నీవేదనకదా కారణం ఒకవేళ ఆలా జరిగినా అందులో నీ తప్పిదం లేనప్పుడు నాకన్యాయం చేసినదాన వెలా అవుతావు? వెర్రి ఆలోచనలు కట్టిపెట్టి జరిగింది మర్చిపో" ప్రేమమూర్తిని దైవ స్వరూపాన్ని పాఠాత్కరించ గలిగిందా సమయంలో మాధవుని దరహాస వదనంలో.

అతని మంచితనం రాధ పోటమాటరానీయకుండా చేసింది. అతని రెండు కాళ్ళనూ వాటేసుకుని కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా బాష్పజలంతో మాధవుని పాదాభిషేకం చేసింది.

* * *

ఈ సంఘటన జరిగి వారంరోజులు గడిచాయో లేదో విశాఖనుంచి మూర్తి లేఖ చేరింది మాధవునికి.

"మాధవా! నిన్నెలాఅభినందించాలో తెలియటం లేదురా. మా చెల్లెమ్మ అక్కడజరిగిన సంఘటనా వివరాలు పూసగుచ్చినట్లు వివరించింది. ఆ స్థితిలో స్వమాత్రం హృదయ విశాలత లోపించిన వారైనా, ఎంత ఆదర్శవాదేనాయినా ఆదర్శ దాంపత్యాన్ని చిన్నాభిన్నం చేసుకోవటం తథ్యం. నీవు మానవమాత్రుడవుకావు. పతితలను ఉద్ధరించటమేకాదు వారిని తిరిగి పతివావర్థలోకి పడద్రోయకుండా చూపే నీ ఔదార్య గుణమే మా రాధ పావనిగా మారటానికి కారణం.

"మాధవా! మా రాధ ఏమన్నదో తెలుసా? అన్నయ్యా! నా శరీరాన్ని ముక్కలుముక్కలుగా తరిగి మీ బావగారి పాదాలపై కుప్పపోసినా అయన దుడ్డాన్ని తీర్చుకోలేను. నీలాంటి అన్నయ్యా. మీ బావగారిలాంటి భర్త దొరకటం ఎన్నిజన్మల ఫలమో అంటిరా. ఆమె నిజంగా పావనియేకాదురా. పావనవనితల్లో పునీతురాలు. మీపావన దంపతుల దర్శనభాగ్యానికి కొద్ది రోజుల్లోనే రాబోతున్న

నీ ప్రియమిత్రుడు

"మూర్తి".

ఉత్తరం చదవటం ముగించిన మాధవుడు అప్పుడే వంటగదినుంచి హాలులోకి అడుగిడుతున్న రాధకు ఎదురేగి కట్టుకి తెగిన ఆనందంతో "రాధా" అంటూ తన బాహువుల్లో బంధించివేశాడు ఆయోమయంలోపడ్డ ఆమె అతని ఆనందానికి అడ్డుచెప్పకుండానే-

"మరి పనిపాపలై పోతున్నారు విశేషమేమిటో?"

"మీ అన్నయ్య వస్తున్నాడు రాధా"

"ఆ నిజంగానేనా?"

"రాధా! నిమ్మ ఎలా స్తుతించాలో నాకు తెలియటంలేదు నా ఆదర్శాన్ని బలం చేకూర్చి నీ ప్రవర్తనతో కులాంతలుకూడా పాటిరాని పతివ్రతతో పునీతురాలవయ్యావు. ఈ నాడు నిజంగా పావనివిరాధా"అంటూఆమెను లతలా పెనవేసుకుపోయాడు:

జూపిటర్

రోలింగ్‌షట్టర్స్ అండ్ ఇంజనీరింగ్ వర్క్స్
1-7-178. బాకారం. హైదరాబాద్
ఫ్యాక్టరీ: పి-28 సనత్‌నగర్
ఫోన్లు: 85942, 89089

for finer floorings
BTC TILES
Bombay Tiles & Cement Works
OFFICE:62.MAHATMA GANDHI ROAD
SECUNDERABAD -3
PHONE NO. 75521-75604

సూపర్-మిన్‌డిఫ్‌తో

పాలకేంద్రాల ద్వారా మీ లాభాలను పెంపొందించుకొనండి

పశువుల కొరకు కేంద్రీకరింపబడిన, పుష్టినొసగే ఖనిజ ఆహార పదార్థము

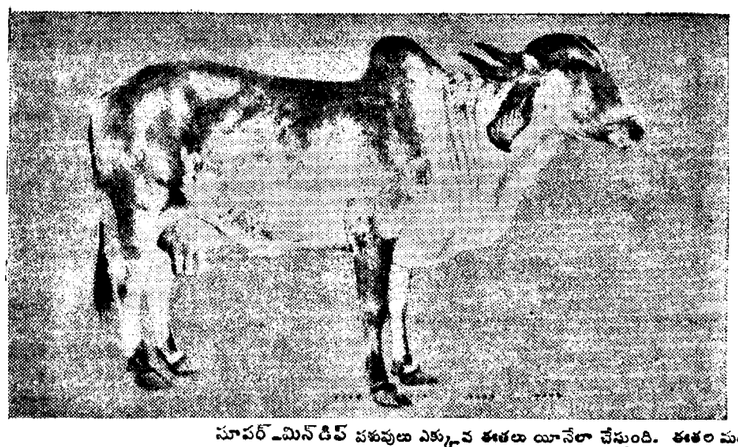

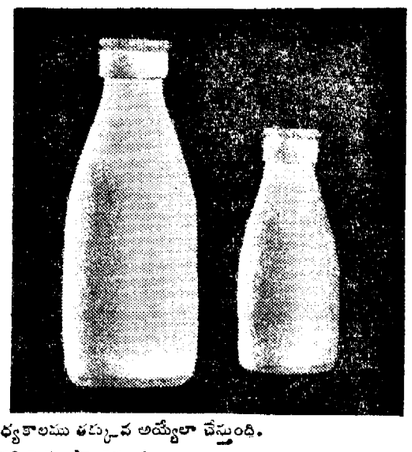

సూపర్-మిన్‌డిఫ్ పశువులు ఎక్కువ తీతలు యీనేలా చేస్తుంది. తీతల మధ్యకాలము తక్కువ అయ్యేలా చేస్తుంది.
సూపర్-మిన్‌డిఫ్ రోగాలను, క్రిమికీటకాలను ప్రతిఘటించే శక్తిని పెంపొందిస్తుంది.
సూపర్-మిన్‌డిఫ్ ఎముకలను దృఢపరుస్తుంది.
సూపర్-మిన్‌డిఫ్ పాల ఉత్పత్తిని అత్యధికంగా పెంపొందిస్తుంది.
భారత దేశమందంతటా; కెమిస్టుల వద్ద 1, 10 మరియు 50 కిలోగ్రాముల పేకెట్లలో లభిస్తుంది

బూట్స్ ప్యూర్ డ్రగ్ కంపెనీ (ఇండియా) ప్రైయివేట్ లిమిటెడ్
NAS 6330

సారథిలో ముమ్మరంగా షూటింగ్ కార్యక్రమం

శ్రీసారథీ స్టూడియోలో కాల్‌షీట్లు ఒత్తిడి రోజురోజుకీ బాగా పెరుగుతున్నది, పలువురు మద్రాసు నిర్మాతలు హైదరాబాదులో చిత్రాలు నిర్మించడానికి సంకల్పించడం నగరంలో ఇదొక్కటే స్టూడియో కావడం ఈ రద్దీకి కారణం.

రవీంద్ర ఆర్ట్ ప్రొడక్షన్స్ నిర్మాత తిమ్మారెడ్డి కృష్ణమూర్తి తమచిత్రాన్ని షూటింగ్ సారథీలో బహుశా ఏప్రిల్‌లో ప్రారంభించవచ్చు.

ప్రత్యగాత్మకు చెందిన ఆత్మాఆర్ట్స్ వారు తమ తొలిచిత్రాన్ని సారథీలోనే నిర్మించదలచారు. ఈ సాంఘిక చిత్రానికి ఇంకా నటవర్గాన్ని ఎన్నుకోలేదు.

"మంచిమనిషి" నిర్మించి మంచిపేరు తెచ్చుకున్న ఛాయాచిత్ర వారు కూడా తమ తర్వాత చిత్రాన్ని సారథీలోనే నిర్మించదలచారు. ఈ చిత్రానికి పేపర్ వర్క్ ఇప్పుడు జరుగుతున్నది.

* * *

"భక్త పోతన"

భారత ఫిలిమ్స్‌వారు "భక్తపోతన" చిత్రాన్ని తిరిగి నిర్మిస్తున్నారు. దీనిలో రామారావు సావిత్రి ప్రముఖ పాత్రధారులు దర్శకుడు రామినీడు.

నాలుగు 'విజయ' చిత్రాలు

విజయవారి ద్విభాషాచిత్రం "సత్యహరిశ్చంద్ర" దాదాపుపూర్తికావచ్చింది. ఇంకో రెండు మూడు నెట్ల పనిమాత్రం మిగిలివుంది. ఈ నెల పై నెలలో మొత్తం షూటింగ్ పూర్తికాగలదని తెలుస్తున్నది. కె. వి. రెడ్డి దర్శకత్వం వహిస్తున్న ఈ చిత్రంలో ఎన్. టి. రామారావు, ముక్కామల, రమణారెడ్డి, రేలంగి, రాజబాల, నాగయ్య, మిక్కిలినేని. బాలకృష్ణ, నల్లరామమూర్తి, మాస్టర్ బాబు, ఎస్. వరలక్ష్మి మొదలైనవారు నటిస్తున్నారు. పింగళి నాగేంద్రరావు పాటలూ మాటలూ వ్రాయగా పెండ్యాల సంగీతం కళ గోఖలే కళాధర్. ఛాయ కమల్ ఘోష్.

"దైవత్తాయ్" అనే తమిళచిత్రాన్ని ఆధారంగా తీసుకొని విజయ వారు నిర్మించతలపెట్టిన సాంఘికచిత్రం వచ్చే ఆగస్టులో ప్రారంభం కానున్నట్టుగా తెలుస్తున్నది. టి.వి. నరసరాజు మాటలూ పింగళి నాగేంద్రరావు పాటలూ వ్రాశారు. తాపీచాణక్య దర్శకత్వం వహించే ఈ చిత్రంలో ఎన్.టి. రామారావు ప్రధానభూమిక ధరిస్తారు.

"రాముడు-భీముడు"ను ఆధారంగా తీసుకొని విజయవారు తమిళంలో చాణక్య దర్శకత్వంలోనే "యంగపిట్టు పిళ్ళై"ను నిర్మించారు. ఇది ఇస్ట్‌మన్ కలర్ చిత్రం ఎమ్. జి. రామచంద్రన్ పరోజాదేవి, ఎస్. వి. రంగారావు, నంబియార్ మొదలైన వారు ఇందులో నటించారు. గతనెలలో ఈ చిత్రం విడుదలయి అతి విజయవంతంగా నడుస్తున్నది. ఈ విజయాన్ని పురస్కరించుకొని విజయవారు ఇదే చిత్రాన్ని హిందీలోకూడా నిర్మించనున్నారు. ఈ చిత్రాన్ని కూడా చాణక్యే డైరక్టు చేస్తారని దిలీప్‌కుమార్ ద్విపాత్రాభినయం (నాయకుడు) చేస్తారని తెలుస్తున్నది.

సావిత్రి అదృష్టం

ఈమధ్య సావిత్రికి లభించిన న్నీ ఉత్తమపాత్రలు తెలుగు సినీరంగంలో మరే యితరనటికీ లభించలేదు. నటీనటులు ఎంత బహుముఖ ప్రజాజ్ఞానంలైనప్పటికీ వారి ప్రతిభను ప్రదర్శించడానికి తగు అవకాశం దొరకనప్పుడు వారి శక్తి సామర్థ్యాలు రాణించవు. ఈ విధంగా చూచినప్పుడు సావిత్రి అదృష్టవంతురాలనే చెప్పాలి. పాండవ వనవాసం, మమంగళి, నాదీ ఆడజన్మే వంటి ఇటీవల విడుదలైన చిత్రాలు సావిత్రికి ఒక వరంవంటివి. పి.ఎ.సినీవారు ఇప్పుడు నిర్మిస్తున్న కొత్తచిత్రం కూడా సావిత్రికి ఒక మహాదవకాశం, అందులో ఆమె పాత్ర విశిష్టమైనది. ఈ చిత్రంలో ఆమెకోసం చాళరథి వ్రాసిన పాటను త్వరలో చిత్రీకరిస్తున్నారు. ఈ ఒకపాటే సావిత్రి ఆన్యసామాన్యమైన ప్రతిభకు చక్కటి నిదర్శనంగా ఉంటుందని అంటున్నారు. చిత్రంలోని ఇతరనటీనటులలో నాగేశ్వరరావు, జగ్గయ్య, గుమ్మడి, రమణారెడ్డి, హేమలత ఉన్నారు. జయలలిత అనే కొత్తనటిని పరిచయం చేస్తున్నారు. దర్శకుడు ప్రత్యగాత్మ.సంగీతం టి. చలపతిరావు పాటలు: ఆత్రేయ. చాళరథి కథాసంవిధానం, యద్దనపూడి మనోచరితాణి.

(శివ కాలం తరువాయి)

చేసినవి. పోటికి వచ్చినవాటిలో తుఫాను చిత్రించే క్యూబా చిత్రం గొప్పగాఉంది జపాను వ్యవసాయంగూర్చి నిరియా కళలుగూర్చి ఈజిప్టు పరిశ్రమలగూర్చి, ఆండలూషియా రాత్రుల గూర్చి, కెనడాలోని కేనన్ గూర్చితీసినచిన్న చిత్రాలు కన్నులకు విందు చేసేవిగానే కాక మన దేశీయులు తెలుసుకోవలసిన అనేక నూతనాంశాలు చక్కగా తెలియ